

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XVII
ŠT. 10
30. OKTOBER 2012
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

Nagrajenci

občine Šoštanj za leto 2012

Foto: TJAŠA REHAR

Alimpije Košarkoski

Rudolf Rožič

Valter Pirtovšek

Franc Vačovnik

Franc Ravnjak

Ljubomir Melanšek

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje, prelom strani

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 11 (november 2012), pošljete
najkasneje do 20. novembra 2012 na
elektronski naslov: list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:

Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si

Naša občina	4
Upravna enota	8
Premogovnik Velenje	9
Bogosluzna oznanila	10

Intervju 11

Boris Goličnik

Dogodki in ljudje	14
Reportaža: Potočko zijalko so ponovno raziskovali	16
Napovednik	18
Vrtec	20
Podoba kulture	22
Film	26

Iz/beremo 28

Gore Smilevski:
Sestra Sigmunda Freuda

PV Zimzelen	30
Reportaža: Pohod po obrobju Belih vod	31
V spomin	32
Reportaža: S polno paro iz poletja v jesen	33
Šport in rekreacija	34
Fotoreportaža: Podelitev priznanj naj športnikom	35
Fotoreportaža: Občinska praznovanja 2012	36

Kriza grize

V senci hladilnika preko milijarde evrov vredne investicije, je ravno kar pojedla osem strani mesečnika, ki ga imate v rokah in na eni tretjini vsebin odplaknila vesele barve ter jih odela v črno-belo realnost!

Peter Rezman, odgovorni urednik

Naša občina

pripravlja: TJAŠA REHAR, univ. dipl. nov., višji svetovalec za odnose z javnostmi

➤ Pester september

Občina Šoštanj 30. septembra praznuje svoj praznik. V počastitev tega pomembnega dogodka pripravi Občina v sodelovanju z zavodi, društvi in še nekaterimi drugimi organizacijami številne prireditve, ki se zvrstijo tekom celega septembra. Letošnje leto ni bilo nič drugače.

V zloženki prireditvev smo zbrali skupno kar 37 dogodkov, med katerimi je lahko vsakdo našel kaj zase. Številne aktivnosti so tradicionalne, vsako leto dodamo kakšno novo.

Osrednja slovesnost v počastitev občinskega praznika je bila Svečana seja, in sicer v petek, 28. septembra 2012. Lep program je pripravil Mešani pevski zbor Svoboda, zbrane pa je nagovoril župan Občine Šoštanj Darko Menih.

Govor župana Darka Meniha ob občinskem prazniku:

»Spoštovane občanke in občani,

Izteka se drugo leto mojega županovanja v tem mandatu in zato bi se najprej rad zahvalil prav vsem, ki se na tak ali drugačen način prizadevate, da je našim občankam in občanom življenje lažje in lepše: občinski upravi, občinskim in krajevnim svetnikom, Zavodu za kulturo, športnim, kulturnim, turističnim, gasilskim in ostalim društvom, pevskim zborom in godbenikom in še bi lahko našteval. Za boljše počutje vseh nas ste vložili ogromno svojega prostega časa in energije. Vem, da ste bili večkrat grajani kot pohvaljeni, vendar brez vas občina ne bi mogla biti to, kar danes je.

Kljub vesplošni gospodarski in socialni krizi in zmanjšanju občinskega proračuna smo v tem letu uspeli dokončati in začeti nekaj novih projektov.

Zaradi velike razpršene poselitve po naši občini in če želimo občanom na podeželju zagotoviti vsaj približno enak standard kot v mestu, predstavlja izgradnja infrastrukture velik strošek. Gradnja in rekonstrukcija cestne infrastrukture (kar 212,4 km občinskih cest), peš in kolesarskih poti, kanalizacije in vroečevoda so bili tudi letos velik zalogaj za občinski proračun. Rad bi naštel nekaj večjih projektov: kanalizacija Spodnje in Zgornje Lokovice (skupaj za 750 populacijskih enot), sofinanciranje malih čistilnih naprav, nekaj kanalizacije v samem mestu, pod graščino in na Koroški cesti, cesta v Topolšico, Grebenšek-Petkovnik, na Pristavi, v Ravnah, v Lokovici in Belih Vodah (skupaj 3.600 metrov), ureditev okolice Zdravstvenega in Kulturnega doma, umiritev prometa v Pohrastniku, ureditev hudournika Pusti graben in brežin potoka Globočec, plaz Pocaft in plaz Enci pa še veliko manjših infrastrukturnih del po občini.

Na področju družbenih dejavnosti želim posebej izpostaviti poimenovanje osnovne šole po rojaku pesniku Karlu Destovniku Kajuhu ob njegovi 90-letnici rojstva. Ob tem dogodku mi je častni občan Zvone Čebul poslal čestitko, citiram: »Ob

poimenovanju osnovne šole po našem velikem rojaku pesniku in partizanu Karlu Destovniku-Kajuhu se zahvaljujem vam vsem, ki ste to pobudo dali. Zahvaljujem se tudi vsem svetnikom, ki ste ponovno poimenovanje podprli.«, konec citata. Mimogrede, nekateri nasprotniki poimenovanja načrtno povezujejo stroške poimenovanja in prevozov otrok in tako vnašajo nemir med Šoštanjčane, kar je nedopustno, saj so to popolnoma različne postavke na občinskem proračunu, z novim šolskim letom smo žal morali ukiniti nekaj šolskih avtobusnih prevozov zaradi racionalizacije in doslednega upoštevanja 56. člena zakona o osnovni šoli (občine niso dolžne plačevati prevozov do oddaljenosti 4 km). Po trdih in dolgotrajnih pogajanjih s prevozniki ter po dokončanem oblikovanju šolskih urnikov, vključno z interesnimi dejavnostmi, dopolnilnim in dodatnim poukom, je Občina Šoštanj uspela zagotoviti dodatne odhode avtobusov po pouku. Zaradi enotnega začetka pouka je samo ena jutranja vožnja, zato na avtobusih mimo Pohrastnika (oddaljenost 2 km) ni dovolj prostora za vse učence, vključili smo lahko učence do 4. razreda. Občina Šoštanj za delovanje vrtca in osnovne šole na letni ravni porabi več kot 2.500.000 evrov, od tega kar 500.000 za prevoze osnovnošolcev (dnevno 2400 evrov za 15 avtobusnih relacij).

Trenutno je prioriteta naloga izgradnja novega vrtca. Razpisali smo natečaj za projekt, imeli javno razgrnitev in strokovna komisija je izbrala projekt, na občinskem svetu smo že sprejeli Sklep o potrditvi dokumenta identifikacije investicijskega projekta za projekt Vrtca Šoštanj.

Letos je bilo kar nekaj visokih jubilejev: 110 let Turističnega društva Šoštanj, 100 let športa, 92 let nogometa, 87 let godbe Zarja, dokaz, da je delo društev kontinuirano, vztrajno, uspešno in je promocija občine, kar potrjujejo tudi številna priznanja in pohvale, na primer letošnji uspehi godbe Zarja in pevskega zbora Svoboda.

Z ureditvijo poročne dvorane v vili Mayer in izdajo Vodnika po stalnih zbirkah vile postaja Šoštanj še prepoznavnejši. Zavod za kulturo je poleg stalnih razstav in galerijskih večerov, Small festa in Ane Desetnice znova pripravil gledališki abonma, tokrat tudi za najmlajše. Tudi letos se je pokazalo, da je bil nakup prireditvenega šotora upravičen (v dveh letih smo ga uporabili kar 25-krat). Čutilo se je, da si občani želijo tovrstnega druženja. Občina Šoštanj zagotavlja socialno varstvo občan in občanov in dosledno izvaja zakonske določbe: številnim doplačujemo domsko varstvo, omogočamo pomoč na domu in družinskega pomočnika, nudimo izredno denarno socialno pomoč, tudi pomoč socialno šibkim osnovnošolcem, omogočamo stanovanjske subvencije, trikrat letno razdelimo prehrabene pakete, brezposelnim plačujemo obvezno zdravstveno zavarovanje, občanom na različne načine pomagamo ob elementarnih nesrečah. Zavedamo se trenutno težkih časov in pomagamo, kolikor nam občinski proračun pač omogoča.

Ne morem mimo bloka 6 TEŠ. Po vseh prijetljajih okoli poročstva je končno ta zakon sprejet, na odločitev pa so vezani tudi naši odškodninski sporazumi. Letos so to občutile tako krajevne skupnosti kot občina, saj še sedaj nismo dobili od TEŠ vsakoletnih dogovorjenih sredstev v celoti. Mislim, da bo glede na trenutno situacijo trajalo še kar nekaj časa, da se bodo stvari uredile. Pohvalno je, da smo pri podpori bloka 6 bile enotne vse tri občine: Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki, ker se dobro zavedamo, kakšna socialna bomba bi nastala v dolini, če bi bila gradnja bloka 6 ustavljena.

Spoštovane občanke in občani, v prihodnje naš čaka še kar nekaj skupnih projektov, mogoče bi omenil dva največja, to sta Operacija »Celovita oskrba s pitno vodo v Šaleški dolini« (vrednost celotnega projekta, ki se financira delno iz EU kohezijskega sklada, delno iz proračuna RS in delno iz proračunov vseh treh občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki znaša 41.487.454,00 EUR z DDV) in operacija »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini« (vrednost celotnega projekta, ki se financira delno iz EU Kohezijskega sklada, delno iz proračuna RS in delno iz proračuna Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj, je 3.033.593,00 z DDV). Pri umeščanju različnih objektov in prostor pa imamo težave z nedokončanimi denacionalizacijskimi postopki, z Agencijo Republike Slovenije za varstvo voda, z Zavodom za varovanje kulturne dediščine, s Slovenskimi

železnicami, in navsezadnje z nekaterimi privatnimi lastniki zemljišč. Želim si, da bi bilo med nami veliko sodelovanja, iskanja primernih rešitev brez političnih nagajanj, čim manj nasprotovanj in več strpnosti.

Zahvaljujem se organizatorju današnje prireditve Zavodu za kulturo, vsem nastopajočim in vsem, ki so v tem mesecu organizirali številne prireditve v počastitev našega občinskega praznika.

Čestitam vsem letošnjim občinskim nagrajencem z mislijo: »'Kar seješ, to žanješ.' To pomeni, da se človeku povrne vse, kar reče ali naredi. Kar da, to bo tudi dobil. Če daje sovraštvo, bo tudi prejel sovraštvo; če daje ljubezen, bo dobil ljubezen; če neprestano kritizira, bo tudi sam kritiziran; če laže, bodo lagali tudi njemu; če goljufa, bo goljufan.«
Hvala.»

Občinski nagrajenci

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je na svečani seji med drugim tudi čestital letošnjim občinskim nagrajencem.

Priznanje Občine Šoštanj so prejeli:

- **Alimpije Košarkoski** za njegov prispevek k utrjevanju prepoznavnosti mesta Šoštanj na področju športa, kulture in ostalih družbenih dejavnosti.
- **Rudolf Rožič** za dolgoletno aktivno delovanje na različnih področjih družbenega življenja, za kar je prejel tudi številna priznanja.
- **Valter Pirtovšek** za prispevek k razvoju Krajevne skupnosti Skorno-Florjan na področju kulture, športa, rekreacije in družabnega življenja ter zaradi njegovega izjemnega občutka za sočloveka in pomoč ljudem v stiski, kar je pokazal v opravljanju svojega zdravniškega poklica.

Plaketo Občine Šoštanj so prejeli:

- **Ljubomir Melanšek** zaradi njegove humanitarne geste, ki je odraz njegove veličine, ki je v današnjem času še kako potrebna.
- **Franc Ravnjak**, ki s svojim delovanjem na številnih različnih področjih zelo pozitivno učinkuje na življenje prebivalcev Občine Šoštanj.
- **Franc Vačovnik** za delovanje na več področjih javnega življenja: kulturno-umetniškem, športno-rekreacijskem... in za sodelovanje na številnih delovnih akcijah.

Župan Darko Menih je podelil tudi **posebna županova priznanja**, ki so jih prejeli:

- **Marjan Karlovčec**, aktiven član TD Topolšica, ki sodeluje pri planiranju in izvedbi programa in je bil pobudnik za izgradnjo in označitev Tematskih poti po Topolšici.
- **Špela Osterc**, svetovna prvakinja v smučanju med glasbeniki.
- **Bogdan Železnik** za njegov prispevek k ohranjanju dediščine na področju skavtstva, tabornišтва in skakalnih športov.

Župan je nagradil tudi tri zlate maturante, in sicer: **Jure Ledinek, Matej Srebre in Mateja Strožič**.

► Rekonstrukcija ceste v Lokovici

Na javni poti v Lokovici je po plazovih julija 2009 Občina Šoštanj izvedla najnujnejša sanacijska dela, vendar je bila cesta slaba, zato je občina v letošnjem letu pristopila k celoviti prenovi te ceste. Uredila je 550 metrov dolg cestni odsek, in sicer v celoti – od začetnih zemeljskih del do končnega finega asfalta, uredila drenažo, oporni zid in zatravila obcestni pas. Dela sta izvedla Franc Sovič, s. p. in Andrej, d. o. o..

V Lokovici so pripravili tudi otvoritev te ceste. Župan Darko Menih je predstavil investicijo, predsednik Krajevne skupnosti Peter Radoja pa je med drugim izpostavil, kako pomembna pridobitev je obnovljena cesta za kraj in se obenem

tudi zahvalil Janiju Kešpretu, ki je v času izgradnje te ceste dovolil, da so se vozili preko njegovega dvorišča.

➤ **Otvoritev kanalizacije Lokovica**

Občina Šoštanj je poleti 2012 zaključila izgradnjo kanalizacije Lokovica. V lanskem letu je občina izvedla izgradnjo kanalizacije Lokovica plazoviti del, ki je vključevala izgradnjo male čistilne naprave za 250 populacijskih enot, za katero je občina junija letos že pridobila tudi uporabno dovoljenje. Na čistilno napravo je priključenih 164 populacijskih enot.

Letos je Občina Šoštanj z izgradnjo kanalizacije Lokovica nadaljevala, in sicer na območju Lokovice center, kjer je občina zgradila malo čistilno napravo za 500 populacijskih enot, ki je v poskusnem obratovanju. Do konca leta občina želi pridobiti uporabno dovoljenje še za ta del kanalizacije, na katerega do sedaj je priključenih 172 populacijskih enot.

Na svečani otvoritvi je zbrane, žal se je tistih, katerim je kanalizacija namenja zbralo premalo, pozdravil župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je na kratko opisal investicijo in med drugim dejal, da je

občina v Lokovici v zadnjih letih naredila ogromno.

Lokovičane je nagovoril tudi direktor Komunalnega podjetja Velenje Marijan Jedovnicki. Poudaril je, kako podjetje odlično sodeluje z Občino Šoštanj.

Dela je izvedlo podjetje Nivig, d. o. o., vrednost celotnega projekta je znašala 1.643.249,29.

Marca 2011 je Občina Šoštanj uspela s prijavo na 5. javni poziv za prednostne usmeritve »Regionalni programi« razvoje prioritete »Razvoj regij« operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov 2007 – 2013 za obdobje 2010 – 2012. S tem je uspela pridobiti evropska sredstva za izgradnjo kanalizacije Lokovica, investicijo je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj, in sicer skupno v višini 699.785 EUR, ostala sredstva (943.464,29) je občina namenila iz občinskega proračuna.

Program otvoritve so popestrili člani Glasbene šole Goličnik.

➤ **Otvoritev prenovljene okolice Zdravstvene postaje in Kulturnega doma Šoštanj**

Območje med Pako in Zdravstveno postajo ter Kulturnim domom Šoštanj je občina uredila že v letu 2011, letos je pristopila še k celoviti zunanji ureditvi preostalega dela tega območja. Dela so zajemala obnovo komunalne infrastrukture, ustroj ceste, ureditev parkirišč, javno razsvetljavo in hortikulturno ureditev.

Vrednost pogodbenih del je skupaj z nadzorom 129.950,68 evrov, poleg tega je bilo potrebno obnoviti tudi komunalne vode na tem območju. Dela je izvajalo podjetje AGM Nemec, d. o. o..

Na svečani otvoritvi so zaigrali člani Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj, zbrane pa je nagovoril in jim predstavil investicijo župan Občine Šoštanj Darko Menih.

➤ **Otvoritev ceste Petkovnik – Grebenšek v Florjanu**

Občina Šoštanj je velika kar 95,6 km² in ima več kot 235 km cest, od tega več kot 212 km občinskih, za katere skrbi občina ali krajevne skupnosti. Na cestah tako nikoli ne zmanjka dela.

V četrtek je bila v Florjanu otvoritev prenovljenega odseka ceste Petkovnik – Florjan, za katerega je Občina Šoštanj odštela 224.518,15 EUR. Na 550 metrov dolgem odseku je občina obnovila celotni ustroj ceste z novim odvodnjavanjem, cesto je razširila, kar zagotavlja boljšo preglednost in varnost za vse udeležence v prometu, in obnovila most.

Na slovesni otvoritvi je zbrane najprej pozdravil ponosni predsednik Krajevne skupnosti Skorno Florjan Roman Oblak, nato pa je zbrane nagovoril tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki se je zahvalil izvajalcem za izvedeno delo in poudaril, kako pomembno je, da krajani, ki živijo ob trasah, kjer občina karkoli gradi (bodisi ceste bodisi komunalne vode...), to gradnjo podpirajo in so pripravljeni sodelovati. Pogosto se namreč zgodi, da se zaradi tega, ker nekdo noče podpisati služnosti, gradnja zelo zavleče ali celo prestavi na kasnejše obdobje.

Župan je še dejal, da je krajevna skupnost Skorno Florjan velika in da je občina v zadnjih letih na tem področju uredila že veliko metrov cest, predvsem v Skornem, kjer se prav zdaj tudi nadaljuje obnova cesta na odseku Pirnat.

Domačini so poskrbeli za kulturni program – zaplesale so članice mažoretne skupine Skorno Florjan, zapel pa je tamkajšnji otroški pevski zbor.

➤ Defibrilator dostopen v pritličju občinske stavbe

Termoelektrarna Šoštanj je Občini Šoštanj podarila defibrilator, napravo, ki je že mnogokrat rešila življenje in je izjemno pomembna pridobitev za občane Šoštanja. Avtomatski eksterni defibrilator ali AED je namreč prenosna elektronska naprava, ki samodejno zazna motnjo srčnega ritma. **Njegova uporaba je zelo preprosta, kajti namenjen je tako medicinskemu osebju kot laikom.**

Defibrilator je nameščen v omarici v pritličju občinske stavbe in dostopen vsakomur, ki bi ga potreboval.

Simon Čremožnik, vodja službe varstva pri delu Termoelektrarne Šoštanj, je predal defibrilator županu Občine Šoštanj **Darku Menihu**. Ob tem je podal tudi nekaj praktičnih napotkov za uporabo. Defibrilator je zelo varen za uporabo, saj zazna samo smrtno nevarne motnje srčnega ritma, tako da z njim bolniku ne moremo narediti nobene škode. Pozorni pa moramo biti pri ljudeh, ki imajo vgrajen srčni spodbujevalnik. Defibrilator ima vgrajen slovenski modul in uporabnika v slovenščini glasovno usmerja.

To je drugi defibrilator v lasti Občine Šoštanj. Prvega je kupila pred leti, ko je v Šoštanju še obratoval bazen, nato pa smo ga lani dali v uporabo Zdravstveni postaji Šoštanj. V naši občini so defibrilatorji nameščeni tudi na gradbišču termoelektrarne,

enega pa ima PGD Šoštanj – mesto, ki mu ga je tudi podarila Termoelektrarna Šoštanj.

Župan Darko Menih se je ob predaji defibrilatorja, ki ga je Termoelektrarna Šoštanj podarila Občini Šoštanj, iskreno zahvalil za to darilo, vsi pa so se strinjali, da je to izjemna pridobitev za Šoštanj, obenem pa si zaželeli, da bi bil defibrilator uporabljen čim manjkrat.

➤ Šmihelov sejem

Zadnjo soboto v septembru je Občina Šoštanj v sodelovanju s turističnimi društvi in drugimi ponudniki pripravila tradicionalni Šmihelov sejem. Na sejmu je bila bogata ponudba, saj se je predstavilo rekordno število razstavljalcev, in pester kulturni program, v katerem so sodelovali: Mažoretna skupina Skorno-Florjan, Folklorna skupina Vrtca Šoštanj, Folklorna skupina Oglarji Šoštanj in Pihalni orkester Zarja Šoštanj.

Obiskovalci so ob stojnicah so pokušali domače dobrote, kupili kakšen izdelek, predvsem pa so klepetali in dobro razpoloženi preživeli prijetno sobotno dopoldne.

➤ Pohod na Smrekovec

Letos je pohodnikom nekoliko zagodlo vreme. Namesto 'ta dolge' ture, ki se je pričela pri Grebenšku, so letos vsi pohodniki zaradi slabega vremena pohod pričeli pri Spodnjem Brložniku.

Kljub dežnim kapljam se je zbralo lepo število ljubiteljev narave, ki so se zaradi megle bolje slišali kot videli, a so bili, kot se za planince spodobi, dobro razpoloženi. Občina Šoštanj vsakokrat poskrbi, da pri koči vsi dobijo čaj in golaž, tako je bilo tudi letos.

➤ Krvodajalska akcija v Ravnah

Območno združenje Rdečega križa Velenje s pomočjo krajevne organizacije Ravne vsako leto pripravi dve krvodajalski akciji. Letošnja druga je bila 10. oktobra. Odziv je bil tudi tokrat dober, prišlo je 69 krvodajalcev, organizatorji pa na teh akcijah pogrešajo predvsem mlade.

Redni udeleženci teh akcij so tudi člani občinske uprave Občine Šoštanj z županom Darkom Menihom, ki je tokrat kri daroval že dvaintridesetič.

Upravna enota Velenje – krajevni urad Šoštanj

► Uspešno opravljeno delo Uprave enote Velenje na področju osebnih dokumentov, ki jim je prenehala veljavnost

Dne 20.10.2010 je minilo 10 let, od kar je po Zakonu o osebni izkaznici iz leta 1997 prenehala veljavnost vsem starim osebnim izkaznicam, izdanim po osamosvojitvi Republike Slovenije. Iz navedenega razloga je bilo leta 2000 in v naslednjih letih izdanih veliko število osebnih izkaznic z veljavnostjo 10 let. Na Upravni enoti Velenje smo tako v letu 2010 izdelali 6255 novih osebnih izkaznic. Trend poteka večjega števila osebnih dokumentov pa se je nadaljeval tudi v leto 2011 in 2012. Kljub splošnim varčevalnim ukrepom tako na materialnem kot tudi na kadrovskem področju smo v letu 2011 izdelali 6912 osebnih izkaznic, v letošnjem letu pa smo samo do meseca septembra izdelali 10172 osebnih izkaznic, kar je 219% več zadev v primerjavi s preteklim letom in sicer brez večjih čakalnih vrst in drugih nevšečnosti, še posebej v času

letnih dopustov. Na upravni enoti je bilo potrebno za ta namen pripraviti učinkovito organizacijo delovnih procesov in kadrovsko zasedbo ter dodatno usposobiti nekaj uslužbencev. Tudi na Krajevnem uradu Šoštanj smo konec leta 2011 povečali obseg nalog in tako naše storitve še bolj približali prebivalcem občine Šoštanj. V bodoče še vedno pričakujemo povečano število zadev s področja osebnih dokumentov, vendar v nekoliko manjšem obsegu. Na tem mestu našim strankam ponovno svetujemo, da si svoje osebne dokumente pravočasno uredijo in se izognejo dodatnim stroškom prioritete izdelave dokumentov in drugim neprijetnostim povezanih s pretečenimi osebnimi dokumenti.

BRIGITA MERNIK, VODJA ODDELKA

► Sporočilo za javnost

Premogovnik Velenje začel globiti jašek NOP II

V ponedeljek, 17. septembra 2012, je Premogovnik Velenje predal izgradnjo jaška NOP II glavnemu izvajalcu del hčerinskemu podjetju RGP iz Velenja. S tem dnevom začne uradno teči 30-mesečni rok za dokončanje objekta (od tega 24 mesecev za izdelavo jaška in 6 mesecev za montažo njegove infrastrukture).

S tem je končana druga faza pripravljanih del, pri kateri smo namestili opremo za globljenje jaška. Naredili smo 40 metrov globok jašek, v katerega smo vgradili opremo za globljenje. Izgradnja objekta poteka po predvidenih načrtih. Rok za dokončanje del je v letu 2015 – vzporedno z dokončanjem izgradnje bloka 6 v Termoelektrarni Šoštanj.

Izvozni jašek bo globok 505 metrov, zgrajen bo po najsodobnejših standardih in bo omogočal učinkovit transport premoga vse do konca življenjske dobe Premogovnika Velenje. Z jaškom bomo bistveno skrajšali transportne poti za prevoz premoga, znižali stroške obratovanja glavnega odvoza premoga in zmanjšali skupni obseg potrebnih jamskih prostorov. Vsa inženirska, projektantska in gradbena dela, povezana s izgradnjo tega jaška, smo s svojim znanjem in z izkušnjami opravili znotraj Skupine Premogovnik Velenje. Idejni projekt ter vse podrobnosti glede njegove zasnove so plod znanja sodelavcev iz Premogovnika Velenje in hčerinskih podjetij RGP, HTZ Velenje, PV Invest in Sipoteh.

Predajo smo zapečatili s tiskom rok vodje projekta Dušana Čizmeke in predstavnika glavnega izvajalca in tehničnega vodjetega projekta Srečka Lednika iz RGP.

Dr. Milan Medved, predsednik Uprave Premogovnika Velenje, se je ob predaji objekta zahvalil vsem, ki so do zdaj sodelovali pri projektu. »Izvajalcu želim varno izvedbo del s čim manj težavami ter dokončanje objekta v zastavljenem roku. Pred nami je še veliko izzivov, ki jih bomo s skupnimi močmi zagotovo zmogli,« je še dejal.

Dušan Čizmek, vodja projekta, je povedal: »V petek, 14. septembra 2012, smo opravili tehnični pregled objekta, pri katerem smo ugotovili, da omogoča varno obratovanje in s tem nadaljevanje naslednje faze del – globljenje jaška.«

Srečko Lednik, predstavnik glavnega izvajalca RGP in tehnični vodja projekta, se je zahvalil investitorju za izkazano zaupanje pri gradnji tako pomembnega objekta in zagotovil, da se bodo trudili, da bo objekt narejen v skladu z načrtanimi cilji in končan v zastavljenem roku.

SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI SKUPINE PREMOGOVNIK VELENJE

Premogovnik Velenje

► Kavčnik med nominiranci za naj fotografijo

Sekcija internih komunikatorjev, ki deluje v okviru Slovenskega društva za odnose z javnostmi, je tudi letos razpisala nagrado Papirus 2011. V Premogovniku Velenje smo tekmovali v treh kategorijah, in sicer: z internim glasilom Rudar, naslovnico in fotografijo. V kategoriji najboljša fotografija smo prijavi fotografijo ponošen »knapovski šuh«, objavljeno v februarski številki internega časopisa Rudar, avtorja Aleksandra Kavčnika. Slednjo je žirija uvrstila v ožji izbor, med najboljša tri.

Za najboljšo tiskano interno revijo je Sekcija za interno komuniciranje PRSS prejela 21 prijav, za najboljšo spletno interno revijo so prispele tri prijave, za najboljšo naslovnico je prispelo 9 prijav in za najboljšo izvirno fotografijo, objavljeno v tiskani interni reviji, je prispelo 6 prijav. Zmagovalci v vsaki kategoriji bodo znani na podelitvi grad v okviru 16. SKOJ-a 8. novembra 2012 v Portorožu.

Na prijavljeni fotografiji je prikazan ponošen čevljev v prostorih Muzeja premogovništva Slovenije v Velenju. Upodobljeni predmetni svet kot tudi način predstavitve v prostorih Starega jaška, kjer se je premogovništvo pred več kot 137 leti pravzaprav tudi začelo, zelo zgovorno pričata o rudarjih in njihovem življenju. Črno-bela fotografija gledalcu posreduje vzdušje, ki omogoča, da dobesedno začuti dodatno dimenzijo rudarskega življenja. Ponošen »knapovski šuh« simbolizira trdo delo rudarja.

Avtor fotografije Aleksander Kavčnik, ki je kot rudar zaposlen v Premogovniku Velenje in se v prostem času najraje ukvarja s fotografiranjem, se ni dolgo odločal, kaj naj umesti na fotografije, saj mu je idealen prostor praktično vsak dan na doseg: »Premogovnik Velenje ter vsa ikonografija, ki je povezana z rudarstvom, sta bila prava izbira. Obešalniki, obrabljeni »knapovski šuh«, viseča oblačila ... so med obiskovalci razstave vzbudili veliko zanimanje in dobre kritike,« je dejal. S svojo serijo fotografij, ki jih je posvetil Premogovniku Velenje, se je predstavil v mariborski galeriji Stolp, kjer so v okviru Evropske prestolnice kulture – Maribor 2012 odprli fotografsko razstavo »Zaprti prostori«, v Novem Sadu in v Galeriji Šostanj.

► Srebro za inovacijo

Na že jubilejnim 10. Dnevu inovativnosti je Gospodarska zbornica Slovenije 26. septembra 2012 na Brdu pri Kranju podelila priznanja najboljšim slovenskim inovativnim podjetjem in inovatorjem. Prejemnik srebrnega priznanja je med drugim Premogovnik Velenje z inovacijo Napredovalni stroj GPK-PV, ki je že osvojila zlato priznanje za inovacije v SAŠA regiji za leto 2011.

Na natečaj za najboljša inovacija se je prijavilo 230 inovacijskih projektov, pri katerih je sodelovalo 736 inovatorjev. Na nacionalni nivo je napredovalo 45 inovacij iz cele Slovenije, od tega štiri iz Savinjsko-šaleške regije. Gospodarska zbornica Slovenije je podelila 4 diplome, 6 bronastih, 28 srebrnih in 7 zlatih priznanj. Priznanje Gospodarske zbornice Slovenije velja za najvišje priznanje inovativnih dosežkov slovenskih podjetij, zato je prejem srebrnega priznanja za velenjski premogovnik še dodatna spodbuda za nadaljnji razvoj in izdelavo rudarske opreme za domači in tuji trg. Letos je prvič potekalo tudi glasovanje za inovacijo leta po izboru javnosti, na katerem se je inovacija premogovnika uvrstila med prvih pet. Zaposleni v Premogovniku Velenje z nagrajeno nominacijo ponovno dokazujejo, da se s svojim bogatim inženirskim znanjem in izkušnjami lahko primerjajo z najboljšimi.

Inovacijo velenjskega premogovnika so razvili domači strokovnjaki na osnovi izkušenj pri izdelavi jamskih prog s pomočjo starejših izvedb napredovalnih strojev GPK. Elektrohidravlični Napredovalni stroj GPK-PV služi za izdelavo jamskih prog v eksplozijsko ogroženih rudniških prostorih in je primeren za rezanje hribine trdnosti do 70 MPa. Izvirnost tehničnih rešitev je vidna tako pri konstrukcijskih elementih, hidravličnem sistemu kot tudi elektro opremi stroja. Napredovalni stroj GPK-PV je certificiran, pridobljen ima certifikat ATEX za uporabo v metanskih jamah, na podlagi tega pa ima tudi CE oznako in Izjavo o skladnosti z oznako Ex I M2.

Avtorji inovacije so **Simon Dobaj, Bojan Jezernik, Dušan Čížmek, Kotnik Anton, Franjo Mazaj, Iztok Navršnik, Drago Ostervuh, Franc Kokolj, Uroš Zupan, Mitja Tajnik, Vojko Pečnik, Mehmed Alija Dimirovski in Boštjan Ravnjak.**

»Ponosni smo, da z lastnim inženirskim znanjem in opremo dosegamo vrhunske rezultate – tako v Sloveniji kot vedno bolj tudi v tujini,« se je priznanja razveselil predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. »Premogovnik Velenje je namreč prav nagrajeni napredovalni stroj GPK-PV letos spomladi dobavil največjemu slovaškemu rudniku, kar je pomemben dosežek, saj gre za prvi prenos sodobne rudarske tehnološke opreme znotraj trgov Evropske unije. Slovaki so z napredovalnim strojem izjemno zadovoljni in želijo naše sodelovanje še nadgraditi. S prodorom na tuji trg tako zagotavljamo rast celotne Skupine izven osnovne dejavnosti pridobivanja premoga.«

► Bogoslužna oznanila združene župnije Šoštanj – Bele Vode – Zavodnje

Svete maše na praznik Vseh svetih, 1. novembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30.
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in ob 18.00 – rožni venec.
- Bele Vode ob 10.00.
- Zavodnje ob 10.00 in ob 14.00.
- Podkraj ob 14.00.

Spomin vseh vernih rajnih, 2. november 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00.
- Šoštanjka mestna cerkev ob 18.00.
- Bele Vode ob 8.00.
- Zavodnje ob 8.00.

Svete maše na 31. nedeljo med letom, zahvalno nedeljo, 4. novembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30.
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18.00.
- Bele Vode ob 8.30.
- Zavodnje ob 10.00.
- Topolšica ob 10.00.
- Sveti Anton ob 11.15.

Svete maše na 32. nedeljo med letom, 11. novembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30.
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18.00.
- Bele Vode ob 8.30.
- Zavodnje ob 10.00.
- Gaberke ob 10.00.
- Ravne ob 11.15 (zahvalna).

Svete maše na 33. nedeljo med letom, 18. novembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00, 8.30 in ob 15.00 (srečanje odraslih dekanijskih pevskih zborov).
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18.00.
- Bele Vode ob 8.30.
- Zavodnje ob 10.00.
- Topolšica ob 10.00.
- Sveti Florjan ob 11.15 (zahvalna).

Svete maše na 34. nedeljo med letom, nedelja Kristusa Kralja vesoljstva, 25. novembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30 (skupni krst).
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18.00.
- Bele Vode ob 8.30.
- Zavodnje ob 10.00.
- Gaberke ob 10.00.

Svete maše na 1. adventno nedeljo, 2. decembra 2012:

- Šoštanjka župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30.
- Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18.00.
- Bele Vode ob 8.30.
- Zavodnje ob 10.00.
- Topolšica ob 10.00.

► Moj »sprehod« med grobovi

Običajno se vsaj nekajkrat mesečno najdem na enem izmed naših pokopališč, ko se poslavljam od naših krajanov, vernikov. Navkljub temu, da se človek svojega dela privadi, ne morem reči, da po nekaj letih duhovništva lahko bolj »mirno« pokopavam – da ne rečem, da to lahko počnem rutinsko. Prav vsak sprevod proti izkopani jami me spominja dejstva, da bo enkrat izkopana jama čakala tudi name, kakor čaka sedaj pokojnika. Srhljivo? Nekoliko že, ker ljudje običajno v sebi nosimo hrepenenje po življenju, za katerega želimo, da se ne bi nikdar končalo. In gledati na pokopališču podobo svojega zemeljskega konca zato ni prijetno, ker ta, najbolj gotovi dogodek, želi pričati o tem, da je zemeljsko življenje vendarle končno.

O končnosti pa danes ne govorimo radi. Pravzaprav se mnogokrat delamo, kakor da smrt, konec zame ne obstajata. Zato za nas obstaja kategorični imperativ gospodarske rasti, protistarostnih preparatov, večne mladosti, uspešnosti... Smrt, grob je za one starejše, ki so že bolni, s slabim srcem, razjedeni od raka in kemoterapij. Jaz pa imam še mnogo za postoriti; kako pa bi se moj mali svet vendar vrtel brez mojega prispevka?! Pa si ne upamo misliti, da bo na moje mesto stopil prav kmalu nekdo drug, ali pa sploh nihče. In kaj bo potem z mojimi »spomeniki«, ki sem jih v veri za svoje odrešenje in drugih gradil vse minute svojega življenja – brez nedelje, brez mirnega počitka, brez misli na svojo zemeljsko minljivost?

Grob, tišina, šopek rož in kakšna svečka so spomeniki, ki pričajo proti našim iluzijam o večno trajajočem zemeljskem bivanju. Z vsakim obiskom pokopališča gledamo v svoj prihodnji dogodek, ki nas nenasilno vabi k razmisleku o mojem bivanju. Lahko to tudi prezrem – čudovito krasim in skrbim za sadike na grobu, se spominjam kako lepo je bilo, ko je bil pokojni še med nami, a tako čustvovanje je bolj jalovo početje. Kaj je prihodnost pokojnega in tudi moja prihodnost, to je ključno vprašanje.

Vsem ljudem, ne le kristjanom, Kristus oznanja, da je v njem večno življenje: »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre.« (Jn 11,25) »Veruješ v to?« Človek vseh časov ima z vero težave, kljub temu, da je hrepenenje po presežnem položeno v našo bit. V veri namreč ni dokazov, sicer iz vere nastane ideologija. Bog nam kot krepitev vere ponuja znamenja, svojo besedo zapisano v Svetem pismu, zakramente, ki puščajo svobodo v odločitvi za ali proti. Sam zase pravi, da je Bog živih in ne mrtvih in da svojim otrokom želi dajati življenja. Sam torej želi izpolniti naše najgloblje hrepenenje – da bi večno in srečno živeli. Ker nas je poklical v življenje bo v svoji zvestobi naredil vse, da resnično življenje v nas ohranja. Ne tisto navidezno življenje dobička, strasti in ugodja, ki ga gledamo s plakatov in poslušamo iz ust različnih novodobnih »odrešenikov«. V tem nas Jezus po evangelijih svari, da je v tem prevara. Resnično življenje ni odvisno od mojega kapitala, uglednosti službe, ocen v šoli, ampak moji povezanosti s pravim Virom.

Samo v tej perspektivi mi je lažje hoditi med grobovi. Iz te perspektive se zdi zemeljska smrt trpečega, zdelanega od bolezni in križev resnična odrešitev. Če zmorem zaupati, da Bog ne vara človeka, svojih obljub ne prelamlja, potem v tej veri lahko izpustim svoje drage v lepšo prihodnost pri Njem in se tudi sam nadejam, da moja jama ne bo večno pestovala moje posmrtno ostanke.

Šoštanjko obzidje ...

Le kaj se skriva pod tem naslovom boste rekli. Preprosto gre za obzidje, visoki zid, ki ga počasi prekriva okrasno grmičevje. Ta se nahaja za nekatere skoraj neopazno v našem Trgu bratov Mravljakov. Od tako imenovane Gusičeve hiše naprej se počasi začena to obzidje, ki ga omenjajo v Šaleških razgledih kot del še ohranjenega srednjeveškega zidu. Vedno kadar grem mimo ali pa se peljem kot popotnik se mi samo od sebe zastavlja vprašanje kaj pa če bi nam ta betonski sivi zid nekaj sporočal... Prišel sem do zanimive ideje. Na ta objekt, če ga lahko tako imenujem, bi namestili pano v katerem bi bila vidna Vischerjeva topografija iz leta 1681. Ta namreč upodablja srednjeveški trg Šoštanja v katerem so gradovi in ostale stavbe obdane z obzidjem iz tistih davnih časov naše preteklosti. Morda pa bi lahko to bila ena dodatna turistična popestritev naših zgodovinskih dejstev.

RAJKO ZALEZNIK

Intervju: **Boris Goličnik**, predsednik PGD Šoštanj mesto

GASILEC SEM

MILOJKA B. KOMPREJ, FOTO: ARHIV

Oktober je mesec požarne varnosti. Namenjen je predvsem preverjanju usposobljenosti in pripravljenosti v gasilskih vrstah. Namenjen je preventivni in operativni dejavnosti in predstavlja neposreden prikaz usposobljenosti v primeru požarne ogroženosti. Šoštanjско gasilsko društvo uživa v kraju velik ugled in upam si trditi, da ne zato, ker znajo organizirati dobre prireditve, ampak zato, ker so že marsikdaj dokazali, da znajo, so pripravljeni, so zanesljivi. Žal se njihova usposobljenost (in tudi usposobljenost ostalih društev v občini, da smo si na jasnem) dokazuje ob nesrečah in tragedijah, a to je njihovo poslanstvo. Boris Goličnik je gasilec z dušo in srcem. Sam in z društvom je znan po zanesljivosti in pripravljenosti. Boris Goličnik je še marsikaj drugega, a v gasilski uniformi ga tako ali drugače pozna vsak naš občan. In kako je v gasilski uniformi?

Boris Goličnik, poznamo te kot Šoštanjčana, zaposlenega v TEŠ, gasilca, vodja Smučarsko skakalnega društva Šoštanj, svetnika Občine Šoštanj, člana sveta Zavoda za kulturo Šoštanj in predvsem kot

človeka, ki zna stvari dobro prijeti v roke. Kako dolgo si že v gasilskih vrstah?

Zdaj pa že 28 let.

Je bila tvoja družina tista, ki te je navdušila za gasilske vrste?

Niti ne ... Spodbudili so me takratni vrstniki in nato seveda mentorji, ki so znali tako meni kot drugim mojim vrstnikom gasilstvo približati in predstaviti na pravi način.

Spomnim se izredno lepega dogodka, ko se je v Šoštanju po dolgih letih mirovanja obudila tradicija smučarskih skokov. Mogoče na kratko nekaj o SSK.

Leta 2003 smo na mojo pobudo člani PGD Šoštanj mesto skupaj z nekaterimi člani Turističnega društva Šoštanj začasno usposobili skakalnico pod Goricami, imenovano Munti (po tako imenovani Monte grapi) in po mnogih letih zopet pripravili tekmo v smučarskih skokih v Šoštanju, kar je naletelo na precej dober odziv. Že naslednje leto smo ustanovili SSK Šoštanj z namenom obuditi smučarske skoke v Šoštanju in seveda uresničiti mojo veliko željo po obnovi oz. izgradnji nove skakalnice pod Goricami v Šoštanju, kjer smo kot otroci preživeli mnogo časa. Po ustanovitvi kluba smo pričeli z zbiranjem sredstev in nekako uspeli obnoviti manjšo skakalnico K-15. Pripravili smo načrte, zgradili novo zaletišče ter že istega leta priredili tekmo na tej novi oz. obnovljeni skakalnici. Naša želja je bila, da obnovimo tudi večjo skakalnico (K-30) ali da zgradimo manjši skakalni center, kjer bi lahko trenirali mladi skakalci nekje do 12 let, žal pa nam je že na začetku aktivnosti zdrsnil plaz, kar nam je povzročilo veliko škode in seveda posledično tudi stroškov. V tem predelu

Goric so velike količine vode, zato smo imeli tudi velike težave, da smo nekako uredili odvodnjavanje tega terena. Zaenkrat je naša določitev, da skrbimo za manjšo skakalnico, saj je potrebno vsako leto kaj obnoviti in popraviti. Skrbimo za okolico, enkrat v sezoni pa organiziramo prireditve – občinsko prvenstvo v smučarskih skokih, ki pa je izredno lepo obiskana in zagotovo ena izmed odmevnejših prireditev v našem kraju.

Pogovor se bo sukal bolj okoli gasilstva, ker je to dejavnost, po kateri te v tem okolišu najbolj poznamo. Kdaj najraje rečeš: »Gasilec sem!«?

Ja, najbrž sem res najbolj poznan po tem, saj je gasilski dom moj drugi dom že kar nekaj časa. Predvsem od leta 2002, ko sem prevzel vodenje našega društva. Vedno rad rečem, da sem gasilec, kadar koli ... ponošen sem na to.

Je kakšna sprememba med statusom gasilca od takrat, ko si vstopil v te vrste?

Spremembe so, vendar minimalne. Vsaj v primerjavi s povečanim obsegom nalog, ki smo jih prostovoljni gasilci dobili, in seveda vse večji odgovornosti, ki nam jo te naloge nalagajo. Nekatere stvari v gasilstvu so se spremenile na boljše (sofinancirani zdravniški pregledi, zavarovanje, sofinanciranja opreme ...), naš status pa še zdaleč ni urejen tako, kot bi moral biti. Predvsem gre za neurejenost odsotnosti iz dela v primeru intervencij, usposabljanj in posredovanj, zavarovanje odgovornosti pri posredovanjih itd. Seveda pa je potrebno gledati zadevo iz obeh strani. Ko bo status urejen, zagotovo ne bomo govorili več o 70.000 operativnih gasilcev v državi, ampak precej manj.

Koliko poklicnih enot je v Sloveniji?

Mislim da imamo 13 poklicnih enot, okrog 1300 prostovoljnih gasilskih društev in okrog 60 prostovoljnih industrijskih gasilskih društev, žal pa število slednjih zaradi gospodarske situacije precej upada.

Kakšne oblike sodelovanja so med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci?

Lahko rečem, da je sodelovanje med prostovoljnimi in poklicnimi gasilci zelo dobro. Nenazadnje je osnovna naloga vseh nas, da zagotavljamo ljudem varnost in da nudimo učinkovito reševanje in pomoč v primeru naravnih in drugih nesreč. Tu moramo biti složni, ne sme biti delitve in tako je tudi prav. Seveda so bili in so posamezni primeri, bile so stare zgodbe, ki pa, mislim, so že zdavnaj za nami, kar kažejo tudi številne skupne uspešne intervencije.

Kaj bi lahko bilo boljše?

Ne vem, kaj bi lahko bilo boljše ... mogoče, da bi imeli več časa za medsebojna druženja, da bi postali še boljši prijatelji ...

Zakaj se ti nisi odločil za poklicno opravljanje te dejavnosti?

Najbrž zato, ker sem si v osnovni šoli zelo želel postati avtomehaničar in sem se za ta poklic tudi izsolal, nato pa sem dobil službo v Termoelektrarni Šoštanj in so se stvari zapeljale čisto drugače.

Verjetno je tvoje poznavanje veščin gasilstva celovito.

No ja ... res je, da sem se vseskozi redno izobraževal in usposabljal, se pri tem gotovo veliko naučil, imam opravljene številne tečaje in gasilske specialnosti, vendar pa je potrebno vedeti, da obsega gasilstvo zelo širok spekter znanja, ki ga je potrebno vseskozi nadgrajevati in prilagajati sodobnemu razvoju nove tehnike in današnjemu sodobnemu tempu življenja. Ni ga gasilca, ki bi vse znal in obvladal, so pa eni bolj, eni pa manj usposobljeni. Recimo, da sem nekeje vmes ...

Najbrž je treba od vstopa v gasilske vrste do predsednika društva prehoditi kar nekaj poti.

Gasilec sem se pridružil kot pionir leta 1984, nato nadaljeval kot mladinec in pripravnik, leta 1992 pa sem opravil osnovni tečaj za gasilca in postal operativni gasilec. Potem sem opravil še vrsto raznih tečajev in usposabljanj na operativnem področju, ki jih ne bi posebej našteval, bil nekaj let član UO, podpredsednik, vse do prevzema vodenja našega društva.

Praviš, da si predsednik že od 2002. leta dalje. To je koliko mandatov?

Predsednik društva sem od leta 2002 dalje, se pravi, da je to že moj tretji, pa gotovo zadnji mandat.

Verjetno jih je kar nekaj, ki jih upa, da se boš premisli. Kakšne pa so sploh naloge predsednika gasilskega društva?

Predsednik gasilskega društva pokriva predvsem naloge iz organizacijskega področja. Vodi, zastopa in predstavlja društvo. Je odgovoren za delovanje in zakonito poslovanje skladno s statutom in ostalo zakonodajo, medtem ko je poveljnik društva odgovoren za strokovno operativno področje.

Katerim nalogam daješ prednost?

Na prvem mestu je operativno področje, potem je delo z mladimi, ena izmed naših prioriteten nalog je tudi skrb za naš gasilski dom in okolico doma, ob tem pa poskušam nekako skrbeti tudi za družabno področje, saj je medsebojno druženje in sodelovanje temelj za uspešno delo.

Koliko časa preživiš na teden v gasilskem domu?

Precej, poleg tega pa še mnogo stvari urejam tudi drugje, npr. doma, v službi, pa na raznih sestankih, odborih, potem so tu še razna usposabljanja, izobraževanja ... Lahko rečem, da je poleg moje redne službe, vodenje našega društva še moja dodatna služba z najmanj polovičnim delovnim časom, vendar je ta za razliko od prve brez plačila oz. je plačilo v valuti zelo lepega občutka, da počneš nekaj dobrega in koristnega.

Gasilski dom je prenovljen, društvo dobro opremljeno. Kdaj, kako, s kakšno opremo?

Gasilski dom je v letu 2009, ko smo praznovali 130-letnico društva, dobil novo podobo, vseskozi pa ga obnavljamo in urejamo, skrbimo za redno vzdrževanje našega voznega parka, nabavo nove tehnike in opreme, za primerno opremljenost operativne enote z zaščitnimi sredstvi in ostalo. Lahko rečem, da smo dobro opremljeni in usposobljeni. Tukaj se moram zahvaliti tako Termoelektrarni Šoštanj kot Občini Šoštanj, saj je na obeh straneh velik posluh za naše delo in naše potrebe.

Omenil si termoelektrarno, kolikor mi je znano, ima PGD Šoštanj mesto posebno pogodbo s TEŠ. Kakšno?

TEŠ in naše društvo sta povezana že od samega začetka termoelektrarne, čeprav je TEŠ imel v samem začetku svojo gasilsko enoto, ki pa se je leta 1962 razpustila, člani pa so se vključili v naše društvo. Leta 1969 je naše društvo zgradilo nov gasilski dom na lokaciji, kjer je danes in takrat je TEŠ dala v uporabo našemu društvu avtociстерno, društvo pa se je obvezalo, da bo skrbelo za požarno varnost v TEŠ. To bi naj bil nekakšen uraden začetek konkretnjšega sodelovanja med našim društvom in TEŠ, ki se je skozi čas dodobra izoblikovalo in izpopolnilo, vsekakor v obojestransko korist. Veliko naših operativnih članov je zaposlenih v TEŠ, kar je zagotovo prednost pri izvajanju nalog s področja protipožarne varnosti, katere so nam zaupane, poleg teh nalog pa izvajamo tudi zaščitne ukrepe pri razlitju nevarnih snovi, preglede gasilnikov, hidrantnega omrežja, razne požarne straže in druga specialna neoperativna vzdrževalna dela, za katera smo se skozi čas zelo dobro usposobili.

Imate kaj podobnega tudi z drugimi organizacijami v občini?

Pogodbeno ne, se pa razna društva in organizacije večkrat obrnejo na nas za kakšno pomoč, ki smo jo vselej pripravljeni nuditi in po naših močeh pomagati. Sam osebno jih podpiram in sem zelo vesel, da je v našem kraju veliko raznih društev in organizacij, ki zelo dobro delajo in ustvarjajo.

Kakšno je bilo letošnje »gasilsko« leto?

Precej delovno, tako kot vsako leto v našem društvu. Predvsem sem vesel, da nam je uspelo prenoviti garderobe za operativne gasilce, imeli smo kar nekaj intervencij, udeleževali smo se raznih tekmovanj, vaj in usposabljanj, sodelovali smo pri organizaciji državnega članskega tekmovanja v Velenju itd. Tudi nekaj opreme smo nabavili. Novo motorno brizgalno, delovne kombinezone in kombinezone za gašenje gozdnih požarov, urejali smo okolico doma, izredno uspešno smo organizirali tekmovanje starih brizgaln z veselico, pa še kup ostalih aktivnosti je bilo. Moram pohvaliti naše starejše gasilce in gasilce, ki so se v tem letu udeležili kar 17 različnih tekmovanj, imeli preko 60-krat vaje, poleg tega pa se redno udeležujejo tudi vsakotedenskih društvenih sestankov in ostalih aktivnosti društva, pa seveda operativne člane in članice, mladino, mentorje in vse ostale. Vsako leto se v društvu ogromno dogaja, za kar je zaslužno celotno članstvo, ki je res odlično!

Kakšne dejavnosti ste opravljali v mesecu požarne varnosti?

Skupaj s PGD Lokovica smo imeli v TEŠ veliko vajo na transportu premoaga, potem smo sodelovali na občinski vaji v Lokovici, organizirali

smo predstavitev za nižjo stopnjo OŠ KDK Šoštanj in Vrtec Šoštanj, organizirali pa smo tudi Dan odprtih vrat našega društva z veliko aktivnostmi in še nekaj ostalih preventivnih dejavnosti.

Koliko gasilcev je sodelovalo na občinski vaji in koliko je vseh članov vašega društva?

Na občinski vaji je sodelovalo 110 gasilcev iz vseh štirih društev, s katerimi skupaj zelo dobro sodelujemo.

V našem društvu je trenutno 108 aktivnih članov in članic ter malo čez 50 otrok. Operativnih članov nas je 57, povprečna udeležba pa je nekje med 25 in 30 operativcev na intervencijo, kar je zelo lepo število.

Pred kratkim ste dobili tudi prestižno nagrado? Kakšno? Zakaj?

Res je. Prijavili smo se na razpis Turistične zveze Slovenije »Moja dežela, lepa in gostoljubna« in dobili priznanje za najlepše urejen gasilski dom v kategoriji najstarejših gasilskih domov v Sloveniji. Meni to priznanje pomeni zelo veliko, ker vem, koliko sredstev, odrekanja, prostovoljnega dela in časa je bilo potrebno, da je dom postal lep, funkcionalen, sodoben, z uporabnim dovoljenjem in z urejeno okolico, skratka takšen, kot je. Res sem vesel tega priznanja.

Kakšni tvoji ali društveni načrti za drugo leto?

Naslednje leto bo pred nami organizacija že 30., jubilejnega tekmovanja starih ročnih in motornih brizgaln, kateremu bomo zagotovo namenili posebno pozornost, se pa naslednje leto izteka tudi naš mandat, tako da se bo potrebno pripraviti na volitve in izvoliti novo vodstvo društva. V prvi vrsti to, potem pa še tekoče aktivnosti društva na operativnem in družabnem področju, delo z mladimi, sodelovanje v višjih oblikah organiziranosti itd.

Priporočila občanom v kurilni sezoni?

Poleg pazljivosti bi jim priporočal, da imajo doma vsaj en gasilni aparat, saj je cena gasilnika zanemarljiva glede na to, kaj lahko z njim rešijo. Vsem tistim, ki uporabljajo trda goriva, bi svetoval, da si nabavijo detektor ogljikovega monoksida, predvsem pa naj občani nikoli ne pozabijo številke 112, saj je klic na številko 112 najhitrejša pot do našega posredovanja v primeru kakršne koli nesreče.

Dogodki in ljudje

➤ Niso pozabili dobrega direktorja

Zagotovo si bo g. Stane Dolar svoj 80. rojstni dan dobro zapomnil. Častljivo številko je namreč praznoval v zanimivi družbi. V piceriji Kajuh, v nekdanjem Hotelu Kajuh, se je na njegov rojstni dan, 25. oktobra zbralo 44 gostincev, delavcev, ki so sodelovali z njim od ustanovitve gostinskega podjetja Kajuhov dom od leta 1960, do združitve z velenjsko Pako leta 1979. Pravzaprav je priljubljenega direktorja na njegov rojstni dan počastilo še nekaj njegovih sodelavcev iz Pake, ki so z njim delali do njegove upokojitve. Gospod Stane Dolar je bil namreč prvi direktor Kajuhovega doma, ki je takrat zaposloval kar 20 ljudi, kasneje, ko se je temu podjetju pridružilo še gostinsko podjetje Sloga pa še več. Ob združitvi se je namreč gostinskemu podjetju Paka Velenje, iz Šoštanja pridružilo kar 60 ljudi.

Da nikoli niso poslovali z izgubo in da je bila tudi to zasluga gospoda Dolarja, je v svojem uvodnem govoru povedala Anica Strožič in nekoliko nostalgичno dodala, da v današnjem pospešenem tempu, v svetu, ki drvi v prehitri tekmi s časom, vse manj opažamo človeka, njegovo, delo, vztrajnost, zamisli. In če že to opazimo prevečkrat nimamo moči in časa, da bi njegove vrline nagradili.

V izredno prisrčnem in s čustvi nabitem vzdušju ni manjkalo lepih besed zahvale pa tudi obujenih spominov na nekdanje lepe čase« ko je človek človeka prepoznal».

Foto: Dejan Tonkovič

Organizatorke srečanja Anica Strožič, Silva Brglez-Skornšek in Jožica Kvas, so lahko z zadovoljstvom ugotovile, da lepšega darila ne bi mogle pripraviti gospodu Stanetu, ki ga mnogi ohranjajo v spominu kot človeka, ki je znal voditi in motivirati ljudi, pohvaliti in biti vzor. Gospod Stane Dolar je bil v delovni organizaciji Kajuhov dom, namreč ves čas njenega delovanja in nekakšna rdeča nit uspešnega gostinskega podjetja. Vidno ganjen se je zahvalil vsem prisotnim in organizatorkam, za kaj več besede in k obujanju spominov ga bomo v uredništvo povabili v kratkem.

MILOJKA B. KOMPREJ

➤ Septembrsko veselje

Končno so se vremenokoti vsaj za malo zmotili in nam je bila narava naklonjena. Turistično društvo Topolšica je že po tradiciji pripravilo Septembrsko veselje, kar pomeni najzahtevnejšo pot, ki jo morajo premagati udeleženci.

To pa pomeni tudi zelo zanimiva doživetja in izpolnitev notranjih potreb vsakega posameznika z doživetji, ki jih v siceršnjem življenju ni. Videti kraj iz te perspektive, se družiti, spoznavati novosti, je neprecenljiva vrednota tega življenja. Saj te izpolnjuje in ti daje moč za premagovanje vsakdanjika, ki v zadnjih časih žal ni zelo prijazen. Zanimiva družina ljudi iz različnih krajev je vse samo še popestrila. Tradicionalno prijazno in navdušujoče vodenje Marjana Karlovčeca in Stanija Zagerja je vse samo še podkrepilo.

Po osvojitvi najvišjega vrha Topolšice, se je karavana ustavila še na najvišji kmetiji v Topolšici pri Aravsih (po domače), kjer pa je tako in tako vedno najboljše. Po okrepčilu je vse še čakal spust v dolino. Zadovoljno in izpolnjeno je bilo slovo pohodnikov in obljuba po ponovnem srečanju.

JK

Foto: Arhiv

➤ Štrudlarija

Sončno sobotno popoldne je v Topolšici v parku Turistično društvo Topolšica Podeželje organiziralo tekmovanje v peki štrudla, tokrat prvo Štrudlarijo in kostanjev piknik. Na štrudlariji je sodelovalo 10 kandidatov s slastnimi štrudli iz cele Šaleške doline. Najboljši štrudelj je spekla Tetka Jesen - ga. Ledinek Marija iz Topolšice, drugo uvrščena je bila Vena Goršek iz Loma in tretje mesto si je zaslužila Bolnišnica Topolšica s borovničevim štrudlom. Na prireditvi so se obiskovalci lahko naužili brezplačnega pečenega kostanja, mošta in sladkega jabolčnika, prav tako je društvo poskrbelo za slasten krompirček »Lomske fedre« in »Čudežni kakav«. Za vse otroke pa je plesna skupina Zvezdni Asi iz Topolšice organizirala jesenske delavnice in knjižni kotichek, postavitve strašila, prav tako so lahko otroci jahali konjička. Prireditev pa je društvo izkoristilo tudi za podelitev priznanj za najlepše urejeno hišo in najlepše balkonsko cvetje v Lomu. Priznanja in nagrade so si letos po oceni podpredsednika društva Riharda Grobelnika in vrtnarja Domena Potočnika prislužili družina Robida, družina Plešnik in Goltnik Mirko. Glede na zadovoljstvo obiskovalcev, ki jih ni bilo malo, lahko drugo leto pričakujemo nadaljevanje tradicije!

PETRA LIPIČNIK

Foto: Arhiv

► Pohod na Uršljo Goro

Da se Ravenčani ne dajo kar tako, so dokazali v nedeljo, 21. oktobra 2012, s pohodom na Uršljo Goro.

Potem ko je vreme v mesecu septembru porušilo načrt jesenskega sklopa pohodništva, so člani Športnega društva Ravne izkoristili »indijansko poletje« in verjetno še zadnjo lepo nedeljo za potepanje po naravi ter prijetno druženje in izvedli že nekaj časa načrtovan izlet na Uršljo Goro. Zbirno mesto pohodnikov je bilo ob 7.45 pri Andrejevem domu na Slemenu, od koder so se z avtomobili odpeljali do parkirišča »Ciganija«. Pot skozi gozd do križišča pri kmetiji Križan je bila ravno pravišnja za ogrevanje, ki mu je sledil cca. 2 uri dolg vzpon proti vrhu Uršlje Gore in še nekaj korakov naprej do razgledne točke. Dobri dve uri hoje sta bili poplačani, saj sta toplo sonce in jasno jesensko vreme ponujala čudovit razgled z vrha po bližnji in daljni okolici. Dobrega vzdušja pohodnikov pa ni mogel odpihniti niti veter. Po obvezni okrepitvi telesa in duha ter skupinskem fotografiranju je sledil še spust nazaj do avtomobilov in pot domov.

ŠPORTNO DRUŠTVO RAVNE

Foto: Arhiv

► Bicka, zgodba o »volni«

V Muzeju Usnjarstva na Slovenskem bo 8. novembra ob 18. 00 otvoritev razstave Bicka, zgodba o »volni«. Na razstavi se bodo predstavile solčavske »filcarke«, ki izdelujejo izdelke iz polsti. Solčavske »filcarke« so povezane pod imenom Bicke in se družijo že 8 let. Vsaka izmed njih prispeva znanje in delo v dobro napredka dejavnosti, s katero se ukvarjajo. Tako se krepi njihova ustvarjalnost in medsebojno povezovanje.

Ročno narejeni unikatni izdelki so vez z dediščino. Na Solčavskem je pomembno vlogo v preteklosti igrala ovčereje in njeni izdelki. Sodobni izdelki so danes nadaljevanje zgodovinskih spominov. Izdelki iz polsti so plod določenega znanja in ustvarjalnosti ljudi na Solčavskem.

Bicke, so vedno pripravljene posredovati svoje znanje filcanja, zato vas vabimo 24. novembra v dopoldanskem času v Muzej usnjarstva na Slovenskem na delavnico filcanja.

Razstava bo na ogled do 4. decembra 2012.

KATARINA FUŽIR

Ročno pletena volna na Solčavskem

► Čez hribe in doline v enem dnevu

V začetku julija 2012, so se štirje prijatelji Marko Salmič, Jernej Hudej, Denis Verhovnik in Marko Borovnik iz Gaberke podali na pot k svojevrstnemu izzivu. Tako imenovana K24, oz. Koroški hribovski izziv jih je vabil, da ga osvojijo. Pravzaprav so imeli z njo ali njim neopracovane račune, saj so se na 75 km dolgo pot, na kateri se premaga okoli 5000 m nadmorske višine in se začne v Črni na Koroškem, pelje čez Uršljo goro in Sleme, nadaljuje čez Smrekovec in Raduho ter Olševo in preko Pece zaključijo znova v Črni, prvič podali že pred časom. Žal so takrat morali priznati, da so vzeli zadevo prelahko in obstali pred mogočno Peco v spoznanju, da jim je ostalo premalo časa. Pot je namreč treba prehoditi v 24 urah, kar pa nikakor ni enostavno. Pravzaprav so se po prvem porazu nekoliko užaljeno umaknili, češ, saj kaj nam pa je treba tega. A ljudje smo pač tako naravnani, da težko prenesemo poraz in tako so štirje prijatelji poskusili znova.

Tokrat z nekaj pripravi in veliko motivacije. Pot so začeli popoldan v Črni, vendar ne vsi štirje isti čas. Dva sta se namreč odločila, da bosta ravninski del pretekla, dva pa sta prisegla na enakomerno tempo poti. Kljub temu so sončni vzhod dočakali vsi štirje skupaj na Raduhi. Motivirani in zadovoljni z doseženim so po načrtu prispeli do Pece, a kot kaže je Peca, kar pod njo spi kralj Matjaž, res prava trdnjava. Resnici na ljubo je namreč treba povedati, da sta pot zaključila samo dva od četverice, dva pa sta morala svoj poraz priznati tik pred koncem. A kljub temu si štejejo zmago ekipno, saj so se že vnaprej dogovorili za pravila igre. Vzpodbujati drug drugega, si pomagati, a vendar gre naprej tisti, ki zmore. V knjigi v Črni sta se pod seznam tistih, ki so osvojili pot torej podpisala samo dva, veselje drugih dveh pa je bilo prav tako pristno, saj so v 24 urah poti doživeli tudi marsikatera spoznanja. Predvsem ta, da jih bo še naprej družilo prijateljstvo in, da so bili z njimi mnogi, ki so jih vzpodbujali, jim nudili okrepčilo na kratkih postojankah in jih celo spremljali del poti. Prepričani so, da bodo skupno prehodili še marsikateri vrh, samo na pot K24 pravijo, se ne bodo več podali.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

Reportaža

► Potočko zijalko so ponovno raziskovali

Ko bodo v Muzeju novejše zgodovine v Celju pripravili vse potrebno, bodo izsledke in najdene predmete iz Potočke zijalke pod vrhom Olševe poslali na proučevanje na univerzo v Cambridge, kjer se bo z vsebino ukvarjal tudi svetovno znani raziskovalec dr. Miracle Preston. Osnovno delo pa je s skupino študentov arheologije opravil slovenski raziskovalec in zanesenjak, mladi dr. Boštjan Odar.

Na 1700 metrih visoko nad Solčavo ter nazadnje še v Solčavi se je skupina mladih slovenskih arheologov spet ukvarjala z morebitnimi ostanki in predmeti paleolitskega človeka in živali. Nastrgan in pobran grušč iz jame Potočke zijalke, ki jo je prvi preiskal in v njej odkril ostanke pračloveka ter jamskega medveda prof. Srečko Brodar in tedaj odkril evropsko znano arheološko najdišče, so z vojaškim transportnim helikopterjem ob pomoči izurjenih gorskih reševalcev prenesli do Solčave, kjer je sredi julija potekalo izpiranje in iskanje morebitnih predmetov iz davnine. Še vedno velja, da je prav igla iz medvedove kosti, najdena v Potočki zijalki, najstarejša tovrstna najdba na svetu. Po številnih naknadnih raziskavah, postavitvi muzeja v gostilni Firšt v Logarski dolini, je ta jama v gori Olševi pritegnila znamenite arheologe, med njimi tudi vrhunskega znanstvenika iz univerze v Cambridgu, prof. dr. Miracla Prestona ter belgijskega raziskovalca evropskega slovesa dr. Luca Moreaua.

Center Rinka iz Solčave, Pokrajinski muzej Celje ter skupina študentov Filozofske fakultete iz Ljubljane, pod strokovnim vodstvom arheologa dr. Boštjana Odara, je v času med 16. in 27. julijem opravljala izkopavanja ter raziskave materiala v znameniti Potočki zijalki v Podolševi ter Solčavi. Tri tone izkopanega grušča in prsti so v sodelovanju s Slovensko vojsko (SV-KFOR) pretovorili v Logarsko dolino in nato v Solčavo, kjer

Transport treh ton izkopanega materiala je z več poleti opravila posadka helikopterja KFOR-JA (SV) (Foto: Jože Miklavc)

Ostanki okostja mogočnega jamskega medveda (*Ursus Spelaeus*) iz Potočke zijalke, shranjeni v muzeju Firšt v Logarski dolini (Foto: Jože Miklavc)

poteka izpiranje in raziskava morebitnih najdenih predmetov paleolitskega izvora. Vodja raziskav je arheolog dr. Boštjan Odar, ki se posveča raziskovanju paleolitika na Slovenskem, posebno pozornost pa namenja proučevanju osrčja Kamniško Savinjskih

Gora Olševe je v svoji jami skrivala svetovno znane paleolitske ostanke. (Foto: Jože Miklavc)

dr. Boštjan Odar, vodja in mentor mladim arheologom, je zelo zavzet za raziskave o paleolitskem človeku na Solčavskem
(Foto: Jože Miklavc)

Alp ter Potočke zijalke. Dr. Odar je ustanovil Paleolitski raziskovalni center (PARC) ob tem pa pripravil dve razstavi z naslovom Svetišča paleolitskih lovcev, zelo pa je pritegnil s predavanjem v Solčavski Rinki konec prejšnjega tedna. Opozoriti želi na dejstvo, da so v jugovzhodnih Alpah paleolitski ljudje obiskovali tiste jame, ki so jih jamski medvedje izbrali za svoje brloge. V Potočki zijalki pa so bile odkrite koščene konice in piščali, izdelane prav iz kosti jamskih medvedov ter okostja jamskega medveda ter številni drugi predmeti in ostanki, ki so zdaj shranjeni v Pokrajinskem muzeju v Celju ter v muzeju Potočke zijalke pri Firštu na vstopu v Logarsko dolino.

Študentje so s precej trdim delom v nekaj dneh s posebnim ročnim orodjem in rokami, v najoddaljenejšem področju jame, ki je v popolni temi, izkopali kar tri tone zemlje in skalnih okruškov ter jih v vrečah znosili pred jamo. V akciji, ki je spominjala na filmske trilerje, je posadka helikopterja 3. oddelka Helikopterske brigade KFOR (SV) ter gorskih reševalcev material transportirala najprej v Logarsko dolino, nato pa v Solčavo, kjer že več dni poteka izpiranje in iskanje morebitnih paleolitskih ostankov oz. predmetov. Pred dokončnim poročilom o morebitnih najdbah smo izvedeli, da je prvi raziskovalec Srečko Brodar, kot kaže, temeljito opravil svoje delo. A Odar se ne da, meni celo, da je odkril nekaj novih okoliščin in dejstev, ki bodo ob dosedanjih izsledkih in najdenih predmetih

ter okostjih Potočko zijalko in gorovje v okolici naredila še bolj privlačno. Tudi ugledni tuji znanstveniki do novih zgodb niso ravnodušni. Med njimi je tudi prof. dr. Miracle Preston iz slovite britanske univerze Cambridge, ki je ob izkopavanju osebno obiskal Potočko zijalko in mlade slovenske arheologe ter nova prizadevanja in raziskave ocenil kot pomembne za dokončno razkritje tega paleolitskega bogastva. Arheologi so v grušču iz Potočke zijalke našli precej kosti in drugih drobnih predmetov. Najdenih je bilo tudi nekaj drobnih orodij, ki dopolnjujejo dosedanje teorije. »Raziskovalci so našli dve drobni rezili, za kateri ni dvoma, da sta delo človeških rok, ugotoviti pa morajo še izvor kamnov, iz katerih so orodja izdelana. Iz tega bodo sklepali na migracije tedanjega človeka. Našli so tudi vrhni del koščene konice, primerjali jo bodo z že najdenimi konicami, ki so shranjene v Pokrajinskem muzeju Celje. Zanimanje pa je vzbudilo tudi rumeno oker barvilo, ki so ga praljudje uporabljali za poslikave,« nam je med prvimi zaupal Marko Slapnik, koordinator v timu organizatorjev raziskave. Pri mokrem izpiranju na sitih je sodeloval tudi belgijski arheolog, ki živi in dela v Nemčiji, dr. Luc Moreau, evropsko znani strokovnjak za paleolitska kamena orodja in paleolitik. V okviru svoje študije bo ob bok k avstrijskim in nemškim paleolitskim postojankam postavil tudi visokogorsko paleolitsko najdišče Potočko zijalko, kakršnih v Avstriji in Nemčiji nimajo. Tako bo gora Olševa, nekaj streljajev oddaljena od bližnjega Smrekovca, postala med raziskovalci zgodovine prednikov in takratnega življenja v tem delu Evrope še bolj znamenita in privlačna za radovedne arheologe, antropologe, zgodovinarje in planince.

JOŽE MIKLAVC

➤ Pašna skupnost Ljubno ob Savinji

Na območju Starih stanov in Medvedjaka, na zahodnem področju planinskega kompleksa Golte, poleti gospodarijo člani Pašne skupnosti Ljubno ob Savinji, v zimskem času pa oddajajo travniške površine ZLTC Golte za smučarske dejavnosti. O gradbenih posegih, ki smo jih opazili pri planšariji na Starih stanih ter pod vrhom Medvedjaka, smo vprašali vodjo pašne skupnosti, kaj predstavlja izgradnja dveh večjih zajetij vode. Hudej nam je povedal, da pašna skupnost skrbno gospodari s temi pašniki, saj so v uporabi skozi vso poletno sezono od začetka junija do konca septembra, ker je to pomemben in poceni vir reje živine. Dnevni nadzor živine terja strokovnost in veselje do tega dela. Kilometri žičnatih ograj, zdravje in poškodbe živine, pojavnost in parjenje živali, eventualno nujna veterinarska pomoč ter skrb za okolje so le glavne in neposredne naloge pastirske službe. Hudej nam je povedal, da so v letošnjem poletju zgradili dve večji zajetji vode z izkopom blata na dosedanjih dveh lokacijah ter položili plastične ponjave in zajetja ogradili z originalnim planinskim plotom. »Lakuže« zadržujejo meteorno in dotočeno vodo kot stalni vir napajanja pašne živine. Ograja bo preprečevala onesnaževanje vode in s tem preprečevanje obolenosti živine in divjadi. Hkrati pa bo okolje planšarije na Starih stanih ostalo bolj čisto. Za izgradnjo zajetij in napeljavo vode do bližnjih lesenih napajalnikov so porabili 14 tisoč evrov sredstev iz državne subvencije, veliko denarja pa je prispevalo deset članov pašne skupnosti z več sto urami prostovoljnega dela pri izgradnji. Pastirsko bajto na Starih stanih člani pašne skupnosti (včlanjenih je dvajset kmetij) koristijo za shode ob obiskih živine, sestanke, ob vzdrževalnih delih ter letna srečanja. Veseli so, ker jih pastirja Franc in Mira Urbanc iz Florjana vedno vljudno sprejmeta in po domače, prijateljsko pogostita. Priljubljena planšarija pa je že marsikdaj bila zavetišče za planinske pohodnike ter mesto za morebitne reševalne posege. Da je paša na Golteh zares pomemben vir reje živine, smo se pred kratkim prepričali sami, saj smo našli okrog sto glav živine na področju smučišč Stari stani in Ročka planina. Število nam je potrdil tudi predsednik (gospodar) Pašne skupnosti Ljubno Jože Hudej Juvaničnik iz Juvanja, ki je v tej vlogi že polnih deset let.

JOŽE MIKLAVC

Na novo urejeno vodno zajetje »lakuža« na Starih stanih (Foto: Jože Miklavc)

Živina na planinski paši je bolj zdrava in dosega višje vzrejne rezultate (Foto: Jože Miklavc)

november 2012

Napovednik

PRIREDITEV

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
odbojka	sobota, 3.11. ob 19:00	Šoštanj Topolšica : Astec Triglav (5. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica
rekreacija	ponedeljek, 5.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev	sreda, 7.11. od 15:30 do 17:00	Informiranje in svetovanje o izobraževalnih možnostih	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
razstava	četrtek, 8.11. ob 18:00	Odprtje razstave: Bicka, Zgodba o volni	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
planinstvo	sobota, 10.11.	Izlet v neznano (izlet, lahka pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
košarka	sobota, 10.11. ob 19:00	Elektra : Grosuplje (4. krog 1. SKL oz. Lige Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarski klub Elektra
košarka	nedelja, 11.11. ob 18:00	Elektra : Primorac Branik MB (6. krog 1. SKL za mladince U18)	Športna dvorana Šoštanj	Košarski klub Elektra
rekreacija	ponedeljek, 12.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev	sreda, 14.11. od 12:00 do 17:00	Internet in elektronska pošta	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
planinstvo	sobota, 17.11. do 18.11.	Savinjska pot (lahka pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
košarka	sobota, 17.11. ob 11:15	Elektra : Dravograd Koroška A (7. krog 1. SKL za kadete U16)	Športna dvorana OŠ Šoštanj	Košarski klub Elektra
odbojka	sobota, 17.11. ob 19:00	Šoštanj Topolšica : Krka (7. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica
rekreacija	ponedeljek, 19.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
prireditev	torek, 20.11. ob 17:00	Svetovni dan otroka	Dom krajanov Skorno-Florjan	Društvo prijateljev mladine Skorno-Florjan

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
predstavitev	sreda, 21.11. od 12:00 do 17:00	Osnove Worda	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
sejem	sobota, 24.11. ob 9:00	Katarinin sejem	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Občina Šoštanj in Muzej usnjarstva na Slovenskem
košarka	sobota, 24.11. ob 10:00	Elektra : Hopsi Polzela (8. krog 1. SKL za kadete U16)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
bridge	sobota, 24.11. ob 15:00 do 26.11.	11. pokal mesta Šoštanj	Terme Topolšica	Šaleški bridge klub
odbojka	sobota, 24.11. ob 19:00	Šoštanj Topolšica : GO Volley (8. krog 1. državne odbojkarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojkarski klub Šoštanj Topolšica
košarka	nedelja, 25.11. ob 10:00	Elektra : Krka A (10. krog 1. SKL za starejše pionirje U14)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
košarka	nedelja, 25.11. ob 18:00	Elektra : Komenda (8. krog 1. SKL za mladince U18)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
rekreacija	ponedeljek, 26.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev	sreda, 28.11. od 12:00 do 17:00	Prenos fotografij na računalnik	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
pogovor	četrtek, 29.11.	Klepet pod pustim gradom	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
advent	torek, 4.11. ob 16:00	Advent v Šoštanju - blagoslov in dvig Adventnih venčkov	Trg bratov Mravljak	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
miklavž	sreda, 5.11. ob 18:00	Obisk Miklavža s spremstvom in obdarovanje otrok	Trg bratov Mravljak	Turistično olepševalno društvo Šoštanj

► VRTEC ŠOŠTANJ – utrip življenja

Vrtec Šoštanj z vsakim letom postaja bolj povezan z lokalno skupnostjo in postaja vse pomembnejši člen v življenju prebivalcev našega mesta.

Letošnje šolsko leto ga obiskuje 355 otrok. Razporejeni so v 21 skupin, te pa v šest različnih enot. Štiri izmed teh so v mestu, ena se nahaja v Topolšici in ena v Gaberkah. Neposredno delo z otroki opravlja 42 strokovnih delavk. Organizacijsko in strokovno vodenje opravljata ravnateljica mag. Milena Brusnjak in pomočnica ravnateljice, ga. Marija Petkovnik. Administrativni kader predstavlja poslovna sekretarka, tehnološkega pa sedem kuharjev in kuharic, dve čistilki in hišnik.

Smernice in cilji za delo strokovnih delavcev v šolskem letu 2012/2013 so naravnane v vzgojo za zdrav način življenja v zdravem in spodbudnem okolju. Sledili bomo novejšim pogledom na razvoj in učenje v zgodnjem otroštvu, podpirali bomo sodelovalno kulturo med zaposlenimi, med otroki ter odraslimi in otroki. Otrokom bomo približali kulturno dediščino našega mesta, krepili bomo zgodnjo pismenost, razvijali samostojnost in socialno zrelost otrok.

Obogatitvene dejavnosti so tiste, ki jih izvajamo poleg javno veljavnega programa za predšolske otroke v RS. Dejavnosti potekajo tekom dopoldneva in so za starše brezplačne. Otroci imajo možnost vključevanja v: pevski zbor, lutkovni abnoma, likovni krožek, planinski krožek, predšolsko bralno značko, pravljični krožek, folklorni krožek in preventivno zobozdravstveno vzgojo.

Pri izvedbi projektov sodelujemo vsi otroci in strokovni delavci vrtca. Izvajamo jih s pomočjo staršev, zunanjih sodelavcev in predstavnikov lokalne skupnosti.

Projekt EKO vrtec otrokom omogoča, da preko ekološko usmerjenih dejavnosti spoznavajo in udeležujejo svoje znanje o naravi in odgovornosti do nje. Lutka zmajček Jurček, nam pomaga pri reševanju okoljevarstvenih problemov, ki jih rešujemo v okviru projekta Zeleni nahrbtnik.. Z okoljevarstveno tematiko je prepleten tudi projekt Planetu zemlja prijazen vrtec, ki ga razpisuje društvo Planet Zemlja. Očistimo Slovenijo je enodnevna akcija v organizaciji društva Ekologi brez meja. V tem dnevu čistimo okolico vrtca, vas pa vabimo k sodelovanju pri čiščenju mesta Šoštanj.

V projektu Z igro do prvih turističnih korakov se dejavnosti navezujejo na turistične znamenitosti domačega kraja ali naše dežele.

Zavod za zdravstveno varstvo želi ozavestiti otroke in širšo javnost o škodljivosti izpostavljanja sončnim žarkom, zato razpisuje projekt Varno s soncem. Zdravje v vrtcu je projekt v okviru katerega se odvijajo različne aktivnosti in vsebine na področju zdrave prehrane, gibanja na prostem ter zdravega načina življenja. Športni program Mali sonček otrokom omogoča, da z različnimi dejavnostmi v zaprtem prostoru in na prostem razvijajo gibalne sposobnosti ter postopno spoznavajo in usvajajo osnovne pravilne različnih športnih zvrsti.

UNICEF-ov projekt Punčka iz cunj izvajamo, da bi pomagali pri nakupu cepiv za otroke iz manj razvitih držav sveta.

V projektu E-šolstvo uporabljamo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo pri delu oz. pri igri otrok, strokovni delavci pa se usposabljam za »e-kompetentne vzgojitelje.«

V letošnjem šolskem letu bomo pričeli s triletnim projektom Kulturna dediščina našega kraja. Usmerili se bomo v cilj, kjer otroci spoznavajo kulturno dediščino okolja kjer živimo, skozi najrazličnejše oblike dela ter krepili pozitiven odnos do domačega kraja.

Ponosni smo na sodelovanje našega vrtca na natečajih, ki jih razpisujejo različne revije, ministrstva, šole, vrtci, organizacije,

muzeji... Doslej smo sodelovali in bili nagrajeni na likovnih natečajih (Likovni svet otrok, Otroci odraslim, Naravne in druge nesreče v moji okolici, Praznična voščilnica), v projektih Moja reka.si, Modri Jan, in mnoge druge.

Dodatne dejavnosti v Vrtcu Šoštanj izvajajo zunanji sodelavci, ki pripravijo program in so plačljive. Izvajajo se v popoldanskem času v prostorih vrtca ali po dogovoru z organizatorjem. Tokrat lahko starši izbirate med; glasbeno pripravnico, ki jo organizira in izvaja glasbena šola Frana Koruna Koželjskega Velenje, športnimi in plesnimi uricami, ki so organizirane po dogovoru z izvajalci.

Posebej pa ste starši in otroci vabljeni k družinski rekreaciji LAS. Dejavnost je za starše brezplačna, ker stroške dobrodušno odmeri Občina Šoštanj. Namenjena je otrokom drugega starostnega obdobja. V Šoštanju in Topolšici poteka v prostorih šolskih telovadnic, predvidoma vsak drugi teden.

Sodelovanju med vrtcem in starši namenjamo posebno pozornost. Zavedamo se namreč, da je temeljna naloga vrtca pomoč staršev pri celoviti skrbi za otroke ter ustvarjanje optimalnih pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti. Tekom leta organiziramo različna srečanja; informativne roditeljske sestanke, pogovorne urice, jesensko druženje, obisk dedka Mraza, družinsko praznovanje ter zaključno srečanje, ki bo tudi letos potekalo v obliki Šport špasovega druženja treh generacij. Da bi bili starši čim bolj obveščeni o življenju otrok v vrtcu, redno pripravljamo in dopolnjujemo oglasne deske, koticke za starše, internetno stran, do vas segamo tudi preko lokalnega časopisa in drugih revij.

Želimo si kakovostnega in pozitivno naravnane sodelovanja s starši. Veselimo se vsake konstruktivne kritike in pohvale. Prepričani smo, da bo letošnje šolsko leto potekalo v tvornem medsebojnem sodelovanju.

SIMONA KOREN

» Z jesenskimi dnevi rišemo mavrico veselja

Med nas je prišla barvita jesen. V samo nekaj dneh je njen veter posušil še zadnje solzice novincev, ki so pričeli obiskovati vrtec Šoštanj-enoto Urška Topolšica. Na vseh obrazih je opaziti nasmeh, iz igralnic pa se sliši veselo petje. Tudi Pika Nogavička se je v tem času že poslovala in v svoji vili načrtuje nove načrte, kako prihodnje leto ponovno očarati otroke. V veseli jeseni poskušamo uloviti čim več sončnih žarkov in se gibati na prostem. Ker se zavedamo, kako pomembno je naše zdravje in ker sodelujemo v projektu »Mali sonček«, dopoldan ne mine brez gibanja. Sprehodi do gozda in po njem, poligoni na igrišču, v telovadnici, tekanje, razne gibalne in rajalne igre .... Ob vsem tem opazujemo tudi kako se spreminjanja narava, igramo z jesenskimi plodovi, listjem in izdelujemo najrazličnejše izdelke ter veliko rišemo. V tednu otroka, pa si v jutranji igri med seboj podarjamo topel pogled, prijazen nasmeh, srečo, zdravje, veselje, upanje, veliko sonca, dobre prijatelje...in nekaj tega, skozi utrinke podarjamo tudi vam.

MATEJA GRABNER

Jesensko druženje s starši v Kostanjčkovi deželi

»Kostanjček zaspanček na veji visi, zaviti ves v lupino prav sladko še spi...« S to pesmico smo vzgojiteljice enote Biba povabile starše in otroke v Kostanjčkovo deželo, ki smo jo pričarale kar na dvorišču našega vrta. Seveda so nam pri tem pomagali zelo prizadevni starši, ki so že ves teden v vrtec prinašali jesenske plodove in različne naravne materiale. Tako so številne buče krasile okenske police, igra s samokolnicami in padalom pa je bila z naravnimi materiali polna smeha in veselja. S skupnimi močmi smo naredili veliko kostanja, v ustvarjalni delavnici pa izdelali kostanjčka. Posladkali smo se s pečenim kostanjem in okusnim čajem. Naše prijetno druženje smo zaključili s petjem in rajanjem.

BIBA

Skrb za zdrave zobe

Smo otroci vrtca Urška iz Topolšice, stari 3 do 5 let. V mesecu septembru nas je obiskala zobna asistentka gospa Irena Šumer iz Zdravstvenega doma Velenje. Pogovarjali smo se o skrbi za zobe, pravilnemu umivanju in zdravi prehrani. Povedala nam je kako pomembno je redno čiščenje zob in obisk zobozdravnika. Ogledali smo si poučno risanko o zdravem načinu življenja in skrbi za zdravje. Po predvajanju risanke smo se o njej pogovorili, nato pa je pregledala naše zobe. Skupaj smo odšli v umivalnico, kjer je gospa Irena vsakemu posebej pokazala, kako si pravilno z zobno ščetko čistimo zobe. Vsak od nas je dobil svoj kartonček, kamor bo natisnila zaička tistim, ki bodo pridno čistili svoje zobe. Na koncu nas je pohvalila in vsakemu dala nalepko. Gospe Ireni smo se lepo zahvalili in jo povabili na ponoven obisk, ki bo v mesecu oktobru. Mi pa bomo do takrat skrbno čistili zobe in skrbeli za svoje zdravje.

DARINKA PODRŽAVNIK, ALEKSANDRA STROPNIK

Pohod na Pusti grad

V Vrtcu Šoštanj se bomo v letošnjem šolskem letu posvetili zanimivi temi: Kulturna dediščina našega kraja. Prav je, da otroci spoznajo svoj kraj in njegove znamenitosti, da se seznanijo s preteklostjo mesta, so nanj ponosni in ga začutijo.

V našem oddelku smo se zato odločili, da si najprej ogledamo Šoštanj od zgoraj. Povzpeli smo se na Pusti grad, ki se dviga nad mestom in doživeli lep razgled. Skupaj smo poiskali naš vrtec, šolo, jezero, reko Pako, vilo Mayer, opazovali smo delavce in stroje pri gradnji bloka 6. Čeprav je bila pot kar dolga in za nekatere tudi zahtevna, polovica otrok šteje šele tri leta, smo se v vrtec vrnili prijetno utrujeni in polni lepih vtisov.

DARJA SOVIČ, URŠKA HEINDL

Mesec požarne varnosti

Da nesreča nikoli ne počiva ter kako pomembna je pomoč in solidarnost se zavedamo že v vrtcu. Naši otroci znajo o tem že veliko povedati. Mesec požarne varnosti smo obeležili z dejavnostmi, kjer so imeli otroci možnost spoznavati poklic gasilca, njegovo delovno opremo in delo, ki ga opravlja. Na povabilo PGD Šoštanj smo obiskali gasilski dom. Pripravili so nam zanimivo dopoldne. Omogočili so nam, da smo videli zunanost in notranost gasilskega avtomobila in opremo. Posebno doživetje za otroke pa je bilo ciljanje hiške z vodnim curkom in reševanje kučka v njej. S prijetnimi vtisi smo se poslovili od gasilcev, katerim se otroci in vzgojiteljice iskreno zahvaljujemo.

ANDREJA KOMAR

Zdravje naj bo vrlina

Mesec oktober smo povezali z vrsto zanimivih dejavnosti in obiskov različnih reševalnih služb. Strokovne delavke smo pripravile predstavo Kje je moja dudu. Obiskali sta nas zdravniška sestra in asistentka za zobno preventivo. Z njima smo se igrali in spoznavali kako skrbeti za zdravje. Ugotovili smo, da sta gibanje in zdrava prehrana najboljša pot do tega, zato smo veliko telovadili, šli na pohod ter si pripravili zelenjavno in sadno solato. Reševalci iz reševalne postaje Šoštanj in gasilci PGD Šoštanj so nam pokazali kako delujejo njihova vozila, nam povedali kaj in kako delajo ter nas povabili na obisk. Mesec smo zaključili s športno obarvanimi jesensko - družinskimi srečanji. Z medsebojnim sodelovanjem smo pripravili prijetna druženja ob hrustljavo zapečenem kostanju.

SIMONA KOREN

Podoba kulture

► Premiera

Premiera monokomedije Poštar, v režiji Kajetana Čopa in izvedbi Karlija Čretnika, je 29. septembra dodobra napolnila dvorano kulturnega doma v Šoštanju. Javna vaja tega gledališkega dela je bila že junija, med tem časom sta kvaliteti igre svoje dodala tako režiser kot igralec.

Monokomedija Poštar izpod peresa Milojke B. Komprej je tematsko vezana na okolje znotraj poštnega posloplja, postavljena v specifično okolje poštarjevega delovnega mesta. Poštar ob prihodu v službo ugotovi, da je prišel eno uro prezgodaj in zato še ni nikogar od sodelavcev. Dolg čas si krajša z obujanjem spominov na čase, ki jih je doživel pri svojem delu, od ljubezni, sitnih strank, tečnih šefov, kraje denarja in vsega kar ga je zaznamovalo in ujelo v to okolje. Tekst, ki je narečno obarvan, samoironija in žalost, ki se hitro spremeni v veselje, dajejo gledalcu urico sproščenega smeha in veselja ob ogledu.

Monokomedija Poštar je drugo delo nastalo v produkciji Zavoda za kulturo Šoštanj, ki je z lansko ustanovitvijo AgledaŠ in prvo uprizoritvijo Mollierovega Priložnostnega zdravnika, obudil dramsko dejavnost v Šoštanju. MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: Dejan Tonkili

► Tisoč in ena noč

V petek, 12. oktobra je bilo v Mestni galeriji Šoštanj odprta razstava Iračkega slikarja Adela Seyouna, ki je za šoštanjsko razstavo pripravil dela iz cikla Tisoč in ena noč. K razstavljanju so ga povabili na Zavodu za kulturo kjer želijo s programom ponuditi ne samo kvaliteto, temveč tudi raznolikost, ki velja v kulturni ponudbi. S tokratno razstavo so spet zadeli, saj so jo tako poznavalci, kot laiki navdušeno sprejeli. Likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je na dogodku z izbornimi besedami predstavila ustvarjalca in poudarila njegov pomemben prispevek k ustvarjanju kulturnih in umetniških povezav, saj Adel Seyoun v svojih delih združi čutni domišljjski svet Orienta z racionalno utemeljeno miselnostjo Zahoda. Atmosfera Mahabharatovih pravljic Tisoč in ena noč, ostaja njegova spremljevalka in njegov ustvarjalni impulz. Iz simbioze kontrastov sestavlja živopisane domišljjske igrive in dekorativno ubrane likovne pravljice. V Seyounovih delih veje duh razkošne, kulturološko zaznamovane barvne palete. Teksturno bogata povrhnjica slikovnih polj ustvarjena s pomočjo soškega peska različnih granulacij, vodi barvne vrednosti v ritem nenehnih spreminjanj... Na svoji prepoznavni in hkrati evolutijski poti pa posamezne detajle osvobaja iz vzorca in jih prezentira v njihovi izčiščeni makro podobi. Z njimi snuje asociacije na pejzaž, na urbani milje z arhitekturnimi kulisami in navsezadnje na evropsko (post)modernistično obravnavanje likovne snovi. S svojimi mehкими oblikami pa še vedno ostajajo blizu kaligrafski virtuoznosti.

Akademski slikar, kipar in grafik Adel Seyoun je rojen leta 1956 v

Foto: Dejan Tonkili

Bagdadu. Tam je leta 1978 končal šolanje na Inštitutu za upodabljajoče umetnosti. Diplomiral je iz grafične smeri. Študij je nadaljeval v Sarajevu na Akademiji za likovne umetnosti, kjer je diplomiral leta 1982.

Po diplomi se je preselil na Primorsko. V kraju kamor ga je pripeljala ljubezen živi in ustvarja. Deluje kot samostojni ustvarjalec, mentor, organizator in selektor. Razstavlja doma in v tujini. Razstavo si lahko ogledate do 2. novembra. MBK

► Vidite auro?

Janez Pelko iz Velenja se s slikanjem avre ukvarja že preko deset let. Kot je povedal na predavanju v septembru v Mestni galeriji Šoštanj, ga je mistični svet skozi celo življenje nekoliko privlačil. V tretjem življenjskem obdobju, se je temu v celoti predal, čeprav v isti sapi trdi, da lahko avro obravnavamo iz povsem realnega vidika. Pelko je namreč prvo kamero za slikanje avre izdelal sam, po Kirlianovi metodi. In kaj je avra? Več razlag je, ena pravi, da je avra človekovo energetsko polje in pojavna oblika univerzalne energije, druga govori, da je avra bioenergetsko polje, ki obdaja materialno telo, ter se razteza v prostor hkrati pa iz njega črpa vplive okolja in jih distribuira po telesu. Avro so nekoč omenjali kot svetniški sij, dejstvo pa je, da jo imamo vsi, eni manj drugi bolj poudarjeno.

Radi rečemo, da se vse spreminja, vse vesolje je nihanje, celo naše misli nihajo tudi z Kirlianovo GVD kamero lahko zaznamo in vizualiziramo le določen del energetskega polja.

Pelko od prvih poizkusov dalje vztrajno išče in raziskuje ter izboljšuje predvsem svoj pristop do slikanja. Avro slika preko blazinic prstov, kar je tudi demonstriral. Med predavanjem je potek slikanja pokazal na enem izmed prostovoljcev. Z njegovim dovoljenjem je nato njegovo avro tudi razložil. Janez Pelko potuje po svetu in predava, veliko je v Ameriki,

Evropi in na Kitajskem. Zadnje čase se posveča raziskovanju piramid v Bosni, oziroma raziskuje vpliv piramid na obiskovalce in njihovo avro. Janez Pelko je raziskovalec vsega, kar se ga dotakne in mu zbudi zanimanje, zato so njegova razmišljanja in ugotovitve objavljene in dobro sprejete v mnogih strokovnih in poljudnih revijah. MBK

Foto: Dejan Tonkili

► Feel Laibach

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju se je kolo kulture na evropski ravni ponovno zavrtelo v petek, 19. oktobra 2012, ko je skupina Laibach prvič v svoji zgodovini koncert izvedla skoraj 200 metrov pod zemljo. Na spektaklu – zaradi izjemnega zanimanja so ga izvedli kar trikrat – s pomenljivim naslovom *Kohle ist Brot* oz. *Premog je kruh* je bilo moč slišati Laibachove legendarne industrialne skladbe iz 80. let. Predstavili so se z glasbo, ki se nanaša na industrijsko tematiko, kakršno so igrali v začetkih Laibacha, nekeje v obdobju med letoma 1980 in 1984. To je bila eksperimentalna, groba in industrijska glasba.

Predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved je pred koncertom povedal, da je Premogovniku Velenje ponovno uspelo dokazati, da znajo predstavljati meje in združevati na videz nezdružljive stvari. Ena takšnih je gotovo logistično izjemno zahteven koncert skupine Laibach v podzemlju Muzeja premogovništva Slovenije. Zahvalil se je članom zasedbe, »da so skupaj z nami pripravili zares odmeven dogodek, ki so ga poimenovali *Kohle is Brot* – *Premog je kruh*. Nihče drug kot mi sami se ne bi mogli bolj strinjati s to trditvijo. Za nas, celotno Šaleško dolino, in tudi za Zasavsko dolino, od koder izhajajo Laibach, lahko zatrdimo, da je zrasla na premogu, iz premoga in zaradi premoga. Premog nam daje kruh že stoletja in tako bo tudi v prihodnje.«

Z organizacijo koncerta smo tudi uradno odprli podzemni del Muzeja, ki smo ga uspešno sanirali, obnovili in celo nadgradili z dodatnimi scenami, ki bodo za obiskovalce še bolj zanimive. »Da smo kos vsem izzivom, je seveda zasluga naših zaposlenih,« je dodal dr. Medved, »ki so zaslužni, da smo podzemni del muzeja po januarskem požaru ponovno odprli. Današnji dogodek je najboljši pokazatelj tega, da naša dediščina ne bo šla v pozabo, da zapuščine dela mnogih generacij rudarjev ne bomo prepustili zgodovini. Posebno zahvalo ob tem bi rad izrekel vsem, ki ste pri tem sodelovali in pomagali tudi z mnogimi, več

Foto: PR

kot 1000 udarniškim urami – ne le naši zaposleni, tudi naši upokojeanci. Vse to kaže, da je tovariški, udarniški duh v premogovniku Velenje še zelo živ in da ravno z ohranjanjem tradicije, ponosa na naše delo, tudi nikoli ne bo zamrl.«

Na tem mestu je bil že pred časom izveden koncert Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje, ki je tokrat v zunanjem delu zaigral uspešnice Laibacha v izvedbi, ki je navdušila občinstvo že na odprtju njihove razstave. Razstava *Laibach Kunst – Glück auf* je v Muzeju premogovništva Slovenije na ogled vse do 18. novembra 2012.

► Rezman v rudniku Senovo

Konec septembra je pisatelj Peter Rezman gostoval na zanimivem literarnem dogodku, ki ga je organiziral KUD Liber, v okviru katerega pisateljica Stanka Hrastelj predstavlja vrhunsko sodobno slovensko literaturo.

Rezman je v avtentičnem okolju premogovnika Senovo predstavil svojo nagajeno zbirko kratkih zgodb *Skok iz kože*. V zanimivem pogovoru s Hrasteljevo pa je navil svoj novi roman z naslovom *Zahod jame*, ki bo pred koncem leta izšel pri novomeški založbi Goga.

P.

Foto: KUD Liber

► Sedmošolci »RASTEMO S KNJIGO«

V mesecu oktobru 2012 je 77 učencev sedmih razredov OŠ Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj v okviru nacionalnega projekta »Rastem s knjigo« obiskalo Mestno knjižnico Šoštanj. Projekt spodbuja učence k branju književnih besedil in samostojnemu iskanju knjižničnega gradiva. Zelo pomembno je, da sedmošolci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen.

V šoštanjski knjižnici je učence sprejela knjižničarka Marjeta Blatnik, kjer jim je najprej razkazala knjižnico, jih seznanila s pravili izposoje in članstvom, predstavila vzajemni katalog COBISS/OPAC, s pomočjo katerega so morali samostojno v katalogu in nato na policah poiskati določeno gradivo. Pogledali so si tudi kratek film, ki je bil posnet po knjigi *Zlati zob*, urednika, novinarja, kolumnista in kresnikovega nagrajenca Tadeja Goloba. Ta napet pustolovski roman so ob odhodu v dar prejeli vsi sedmošolci in ga bodo brali za domače branje.

Namen obiska knjižnice je podeliti »slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu«. Projekt »Rastem s knjigo« smo knjižničarji, učitelji in učenci sprejeli za svojega.

KNJIŽNIČARKI LIDIA FRELIH IN ANA BRIGITA GROBELNIK

Foto: arhiv

Teater

► MOJČIN LEPI SVET

V bogati ponudbi predstav takih in drugačnih, je musical Mojčin lepi svet, nekaj posebnega, svežega in toplega.

V šoštanjskem kulturnem domu smo si ga v oktobru lahko ogledali kar dvakrat in obakrat je bila dvorana polna. Kako lepo, kako prijetno je videti dobro predstavo, ki gledalce pritegne zaradi celotnega dogajanja, plesa, pesmic in duhovitih dialogov. Zgodba je preprosta pa spet ne. Vesoljčici Lileja in Lilaja pristaneta na Zemlji z nalogo, da na njej najdeta kar je najlepšega in to poneseta domov. Tam srečata Mojco, ki skozi petje in ples odkriva lepote tega planega in tudi sami spoznavamo kako lepo je življenje in v njem tisto najpomembnejše – prijateljstvo. Zelo preprosto, a hkrati pomembno spoznanje, da si s prijaznostjo pridobiš prijaznost.

Toliko s strani gledalca, seveda pa ima vsako tako delo svojevrstno zgodbo in zgodba o nastanku Mojčinega lepega sveta je po besedah Mojce Robič naslednja:

Želja po realizaciji muzikala za otroke je v meni vrela že dve leti, sama ideja o zgodbi, pripetljajih in pesmicah nasploh pa je začela nastajati že dosti prej. Ideje in želje sem najprej razkrila svoji zelo dobri prijateljici Klavdiji Bizjak, ki se je prav zaradi mojih želja prvič preizkusila kot pisateljica pesmic za otroke (sedaj piše tudi za odrasle). Začele so nastajati njene prve mojstrovine – zimske pesmice: Ples snežink, Delamo snežaka ter Zimski možje, ki so me povsem navdušile in takoj sem vedela, da sva na dobri poti. Tekom leta so nastale še ostale pesmi, med njimi tudi moja, ki nosi naslov Poletje je tu!, v muziciranju pa se je izkazala tudi Katarina Kumer, ki je uglasbila pesmico Palačinke. Katarina, ki ima v muzikalu vlogo vesoljčice Lileje, Lučka Robič, naša vesoljčica Lilaja ter plesalka Melanie Gričnik so pesmice z menoj tudi zapele.

Naslednja je k projektu pristopila Janja Rehberger z agencijo PijaR. Čeprav so ji bile ideje, ki sva jih oblikovali s Klavdijo, vseč, je predlagala, da k sodelovanju povabimo izkušenega ustvarjalca in pustvarjalca za otroke Tomaža Lapajne Deklevo. Tomaž je napisal odličen scenarij, žal pa nas pri nadaljnjem razvoju predstave zaradi številnih obveznosti ni mogel več spremljati. V zgodbo so nato vstopili Alice in Kajetan Čop, ki sta poskrbela za režijo, dramaturgijo in del kostumografije ter koproducent Zavod za kulturo Šoštanj, kjer smo dobili prostor za vaje. Koreografije in nekaj kostumov so sad mojega dela, celostno podobo (scenografija, gledališki list, plakat, spletna stran) pa je muzikalu Mojčin lepi

svet nadel oblikovalec Boštjan Majcen.

Za prijetno pestro plesno vzdušje v muzikalu poskrbijo še plesalke Plesne šole Spin iz Velenja: Nuša Osrečki, Šuhra Muharemovič, Taja Vidmar, Lara Krneža, Laura Skale, Melanie Gričnik, Melani Sevshek, Anja Širovnik, Pia Katarina Kremžar, Anja Kos in Zala Jerčič. Med pripravami na premierno uprizoritev so na zgoščenki izšle tudi pesmice iz muzikala. Zgoščenko je izdala založba Panika records, s katero sem v preteklosti že sodelovala in ostaja ena redkih slovenskih založb, ki še skrbi za kvalitetno glasbeno produkcijo za otroke.

Mojčin lepi svet je zares lep. Lahko bi bil zares tak, če bi ga vsi gledali s prijaznimi očmi. Kaj menite?

MILOJKA B. KOMPREJ IN JANJA REHBERGER, FOTO: DEJAN TONKLI

S plakatov vabi MOJČIN LEPI SVET pod katerega so se podpisali.:

*Scenarij: Tomaž Lapajne Dekleva, Alice in Kajetan Čop
Režija in dramaturgija: Alice in Kajetan Čop
Besedila pesmi: Klavdija Bizjak, Mojca Robič, Grega Sulejmanovič
Glasba in aranžma: Igor Potočnik, Martin Pustinek, David Sredenšek, Grega Sulejmanovič, Boštjan Grabnar
Zvočni efekti: Gorazd Planko
Scenografija: Boštjan Majcen, Kajetan Čop
Likovna podoba: Boštjan Majcen
Naslovna fotografija: Peter Marinšek
Koreografija: Mojca Robič*

*Producenta: Rumba, PijaR
Koproducent: Zavod za kulturo Šoštanj*

➤ Abonma se je že začel

V sezoni 2012/2013 se bo v okviru gledališkega abonmaja Lepi kamen odvilo šest gledaliških predstav.

V oktobru so gostili KUD Kult s predstavo Marka Bratuša Krpan in Brdavs, v novembru bo na sporedu klovnska predstava Moja nit je rdeča v kateri igra Eva Š. Maurer in decembra bo Slovensko komorno glasbeno gledališče iz Ljubljane uprizorilo Paškevičevega Skopuha v režiji Henrika Neubauerja. Novo leto bodo začeli z Linhartovo komedijo Matiček tiček ima v priredbi Damjana Trbovca in izvedbi Gledališča Velenje, v februarju se bo Zavod za kulturo predstavil z lastno produkcijo, ki je še

presenečenje, marca pa so v goste povabili As teater z njihovo komedijo Kdor živi, znori, v režiji Marka Neberšnika.

Prva predstava, Martin Krpan in Brdavs na Dunaju se je že zgodila in dodobra ogrela dlani gledalcem v Kulturnem domu Šoštanj. Zdrava mera humorja s kančkom ironije in samoironije je preizkušen recept, za uspešen gledališki večer.

Vse, ki jih še zanima nakup abonmaja na Zavodu za kulturo pozivajo, da naj se oglasijo v Mestni galeriji ali pokličejo na številke zavoda, še vedno lahko postanejo abonenti, seveda po primerno znižani ceni abonmaja.

MBK

➤ Jesenska predavanja Šaleškega muzejsko zgodovinskega društva

Šaleško muzejsko zgodovinsko društvo (ŠMZD) je po poletnem predahu v začetku oktobra pričelo s svojimi rednimi jesenskimi aktivnostmi. 2. oktobra je v Muzeju Velenje že gostilo Špelo Poles, ki je za člane društva pripravila predavanje z naslovom O plemiških lastnikih vile Herberstein. Predavanje o zgodovini stavbe in njenih lastnikih je tako sledilo lanskoletni predstavitvi zgodovine Vile Bianche in njenih prebivalcev Roka Polesa kot avtorja obnove stavbe in Mateje Medved iz Muzeja Velenje ter spomladanskem predavanju o plemiški rodbini Adamovih de Csepin, lastnikih Velenjskega gradu v obdobju 1858-1918 (pripravila Mateja Medved). Čeprav je tokrat beseda – obogatena z zanimivim slikovnim gradivom – tekla tako o družini Ritter de Zahony kot tudi o Jožefu pl. Ederju, pa je bila velika pozornost usmerjena zlasti na zadnjo lastnico vile pred drugo svetovno vojno, na grofico Marijo Ano Herberstein in Proskau, »ki je izhajala iz tistega vestfalskega rodu, katerega imenitni zastopnik je bil škof Galen v Münstru, bojeviti nasprotnik nacionalnega socializma, močna osebnost, ki se ga je bal sam Hitler«. Podrobneje bo zgodovina stavbe in družine predstavljena v obsežni monografiji, ki jo namerava Špela Poles izdati ob koncu tega leta kot rezultat 14 letnega raziskovalnega dela.

Konec meseca pa bo v Šoštanju sledilo predavanje o očetu slovenskega bančništva in pobudniku izgradnje železniške povezave Celje-Velenje Mihaelu Vošnjaku. O tem kako je videl svojega očeta njegov sin, znani politik in diplomat dr. Bogumil Vošnjak, nam bo spregovorila mag. Aleksandra Gačič. Dr. Bogumilu Vošnjaku, ki je kot edini Slovenec sodeloval

pri oblikovanju krfske deklaracije kot temelja za nastanek jugoslovanske države ter bil leta 1918 glavni tajnik jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu, pa bo ob priložnosti letošnje 130-letnice njegovega rojstva posvečeno predavanje v novembru. Zadnji dogodek v letu 2012 pa bo decembrska predstavitev knjige in predavanje mag. Tite Porente iz Radovljiškega muzeja o Slovenskem trgovcu in podjetniku Petru Kozini, ki ga poznamo kot ustanovitelja tovarne čevljev Peko v Tržiču. Vabljeni!

MATEJA MEDVED

➤ Slovenske ljudske pesmi v izvedbi Rudarskega okteta Velenje

Dom krajanov v Šentilju pri Velenju je bil 14. oktobra 2012 skoraj premajhen za vse, ki so želeli preživeti s slovenskimi ljudskimi pesmimi obarvano nedeljsko popoldne. Njihova brezčasna sporočila so prisotnim skozi pesmi predajali člani Rudarskega okteta Velenje z gosti.

Pred 33 leti so se zbrali ljubitelji dobrega petja in ustanovili Rudarski oktet Velenje, ki svojo uspešno pot pod vodstvom Danice Pirečnik nadaljuje še danes. Imajo izredno bogat repertoar pesmi, zato njihovi nastopi vedno znova ponujajo nekaj posebnega. Takšen je bil tudi koncert slovenskih ljudskih pesmi v Šentilju pri Velenju, s katerim so dokazali, kako pomembno je ohranjati ljudsko glasbo in izročila. Pristnost in domač pridih so koncertu dala tudi oblačila, v katera so bili odeti člani okteta. Eno izmed slovenskih narodnih noš jim je posebej za to priložnost posodilo Šaleško folklorno društvo Koleda.

Koncert je s slovenskimi koroškimi pesmimi popestrila vokalna skupina Smo, kar smo iz Črne na Koroškem. Še posebej simpatičen je bil nastop otroške skupine Šaleškega folklornega društva Koleda, ki se je pod mentorstvom Marije Žnidar in Katje Rizmal predstavila s plesom in z igro. Med nastopajočimi je s humornimi vložki spretno krmaril povezovalac prireditve Zvone Lah, ki je v veliki meri pripomogel, da so bili

obrazi poslušalcev ves čas nasmejani. Za vse goste so prijateljice okteta spekle domače dobrote.

Projekt je na podlagi javnega razpisa za izbiro kulturnih programov in projektov sofinancirala Mestna občina Velenje.

► Gubljeve podobe iz našega življenja

V zadnjih dneh avgusta se je v Šoštanju v Muzeju usnjarstva na Slovenskem odvijala drugačna prireditev kot smo vajeni, ki pa je kljub pozni uri pritegnila veliko obiskovalcev vseh generacij. Prva posebnost prireditve Poletni filmski večeri je, da se je odvijala na prostem, na dvorišču Muzeja usnjarstva, kot letni kino. Kot drugo pa gre izpostaviti program, oziroma projekcijo filmov in tematiko domačega kraja.

Šoštanj se je skozi čas močno spreminjal. Od konca 19. stoletja je bila gibalno razvoja tovarna usnja in kasneje premogovnik, danes pa je ob drugi industriji za občino Šoštanj ena najpomembnejših proizvodnja električne energije. Gospodarski razvoj je skozi spremembe državnih struktur na lokalnem nivoju prinesel velike spremembe na demografskem področju, spremenila se je infrastruktura in okolje, naše navade, predvsem pa naše razumevanje preteklosti in tradicije. Zaradi aktualizacije in razumevanja sedanjosti so bile pripravljene tri prireditve, trije **Poletni filmski večeri**: Šoštanjski filmski večer, Elektrarniški filmski večer, Fabriški filmski večer.

Tridnevni Poletni filmski večeri na dvorišču Muzeja usnjarstva v Šoštanju so nas popeljali v preteklost, ki je s filmskimi dokumenti zabeležila mesto Šoštanj, Termoelektrarno Šoštanj in Tovarno usnja Šoštanj. Program so sestavljali dokumentarni filmski utrinki in avtorsko podpisani filmi različnih obdobij vse do danes. Tako so bili na ogled filmi in posnetki iz Arhiva Republike Slovenije, Muzeja Velenje, arhiva Termoelektrarne Šoštanj, Kino kluba Paka film Velenje, Studia Mozaik ter nekaterih posameznih avtorjev. Nekateri od njih širši javnosti še niso bili predstavljeni. Vsak večer je bil v prej omenjenem vrstnem redu posvečen eni tematiki. Poletni filmski večeri so nastali po skupni zamisli **Mirana Aplinca**, vodje Muzeja usnjarstva na Slovenskem, enote Muzeja Velenje in filmskega mojstra **Toma Čonkaša** iz Studia Mozaik, ki je celotno filmsko gradivo tudi uredil in pripravil. Skoraj pol leta je trajalo programsko premišljeno, skrbno in strokovno zbiranje in priprava gradiv za končni ogled.

Eden od namenov Poletnih filmskih večerov v Šoštanju je bil poživitev programa delovanja Muzeja usnjarstva. Za realizacijo druge faze Muzeja

usnjarstva na Slovenskem bo, ob drugih gradivih (vsebine, predmeti itn.) za postavitev razstav, pomembno tudi filmsko gradivo. Prav zato je pomembno, da se prek dokumentarnih posnetkov ter filmov obiskovalci, krajan, meščani Šoštanja dejavno vključijo v pripovedovanje zgodb iz njihovih spominov, s čimer Muzej tudi iz ustne dediščine dopolnjuje živo in materialno dediščino mesta Šoštanj in Šaleške doline. Z avtorskimi filmi so podani tudi osebni pogledi na življenje v tem prostoru iz različnih obdobij do danes. Prav zaradi tega so bili obiskovalci vabljeni in pozvani, da se vključijo v dogajanje filmskega večera in komentirajo dogajanje na posnetkih. Vaše poznavanje dogodkov, krajev, običajev in vaših pogledov na življenje in delo je dragocenost, ki jo moramo ohraniti. S tem se podobe in pričevanja iz življenja ohranjajo in vsej naši skupnosti dajejo smisel.

Glede na pozitiven odziv obiskovalcev letošnjih filmskih večerov bomo prireditev organizirali tudi prihodnje leto. S tem namenom objavljamo **poziv za zbiranje starih filmov in video zapisov in poziv za izdelavo avtorskega filma in video zapisa na temo Šoštanja in Šaleške doline**. Zaželeno je torej, da se filmski ali video prispevek vsaj v enem segmentu, navezuje na Šaleško dolino z aktualnimi in zgodovinsko zanimivimi dogodki našega prostora.

Vse, ki vas zanima film, vljudno vabimo k sodelovanju ... in vidimo se naslednje leto.

ZA MUZEJ USNJARSTVA: MIRAN APLINC

► Mlakar

Andrej Mlakar slovenski scenarist in režiser je v septembru gostoval v Šoštanj okviru občinskega praznika u. K besedi so ga povabili na Zavodu za kulturo. Andrej Mlakar, ki ima za seboj in gotovo tudi pred seboj bogato ustvarjalno pot, je del življenja preživel v Šoštanju, tudi ob rednih obiskih svoje mame Nežke Mlakar, učiteljice, pisateljice in režiserke.

Mlakar je po uspešnem zaključku na AGRFT, nadaljeval študij v Muenchnu. Kot asistent režije je sodeloval pri mnogih filmih in delal z režiserji kot so Gale, Klopčič, Pretnar in drugi. Sam je najprej režiral tri kratke filme, med njimi Pogine naj pes, njegov kratek film Ljudje iz gline, je bil prikazan na mednarodnih filmskih festivalih. Posnel je tudi dva filma iz našega okolja. Za prvi celovečeren film Christophoros je dobil Grand prix na filmskem festivalu v Strasbourgu. Gledalcem se je vtisnil v spomin po celovečernem filmu Halgato, njegov Mokuš iz leta 2003 pa je povzročil kar nekaj trenj znotraj in zunaj filmskega sveta.

Andrej Mlakar je zanimiv kot oseba in kot izreden pripovedovalec. S Kajetanom Čopom, tudi režiserjem, sta razkrila marsikatero zanimivost iz sveta film, predvsem o tehniki, snemanju delu včasih in sedaj in o

stanju v slovenski filmski industriji, ki ga je Andrej Mlakar skozi dolga leta ustvarjanja dodobra spoznal. Še vedno so mu najljubši filmi Kek, Vesna in drugi, prisega na klasiko, občuduje Fellinija in režiserje, ki ustvarjajo filme, ki bodo vedno aktualni.

Na pogovor je bil povabljen tudi zaradi predstavitve knjige Nežke Mlakar Znamke pripovedujejo, ki jo je izdal po njeni smrti s pomočjo Slovenskih zavarovalnic. Knjiga je sestavljena iz več pripovedi o krajih od koder izhaja posamezna znamka, Mlakarjeva jo je pisala kar nekaj let. Knjigo je izredno lepo ilustriral Lucijan Reščič in jo lahko najdete na policah osnovnih šol, saj je bila njim tudi podarjena. Andrej v pogovoru spominjal svojega odrasčanja, življenja, razpetega med dvema ideološkima svetovoma in predvsem se je v lepem spomnil svoje mame, ki je bila zelo zanimiva ženska. Nežka Mlakar je bila partizanka in ta duh je ohranjala skozi vse življenje, ne glede na to, da jo je le-to ves čas preizkušalo. Iskreno je priznal, da mu je veliko pomagala skozi življenje, zato ohranja njen spomin skozi svoje uspešno delo.

Pogovor se je zaključil z obljubo s strani gostitelja, da si bomo v Šoštanju v kratkem lahko ogledali filme Andreja Mlakarja.

MILOJKA BAČOVNIK KOMPREJ

► Šoštanjski utrinki na filmu 2012

V zadnjem tednu v septembru, natančneje 24.9.2012, smo v Muzeju usnjarstva na slovenskem Šoštanj(MUS), v okviru projekta Dnevi evropske kulturne dediščine (22.-29. september 2012), pripravili prireditev z naslovom Šoštanjski utrinki na filmu. Prireditev, ki se je odvijala v kulturnem domu Šoštanj je bila namenjena predvsem učencem in kolektivu osnovne šole Karla Destovnika Kajuha Šoštanj. Namen te prireditve pa je bil osnovnošolcem prikazati videoposnetke iz šoštanjske polpreteklosti. Ko so se učenci in njihovi razredniki posedli, sta uvodne besede spregovorila Miran Aplinc iz MUS-a in Majda Zaveršnik – Puc, ravnateljica OŠ. Nato pa so se na filmskem platnu začeli odvijati krajši filmski utrinki in sicer: Obisk v Šoštanju Janeza Korenčana, Utrinki iz Šoštanja Jožeta Delopsta, Šoštanj Franja Maška, Naše igrišče Kino kluba Paka, Košarka Kino kluba Paka, Šaleška dolina Toma Čonkaša in Milana Mariča, Družmirje Franja Maška, Ljudje iz gline Andreja Mlakarja, Basist in njegova zgodba o potopljeni vasi Damijana Kljajiča in Toma Čonkaša, ter nazadnje še Harry Potter Jerneja Župevca.

Prireditev je zagotovo dosegla svoj namen, saj so se debate o prikazanem gradivu še dolgo slišale po prireditvenem prostoru, predvsem pa je pomembno, da mlajše generacije spoznajo lokalno preteklost,

o kateri večkrat vedo zelo malo. Filmsko gradivo, ki so ga prispevali Arhiv Republike Slovenije, Muzej Velenje, Studio Mozaik, arhiv Termoelektrarne Šoštanj in posamezni avtorji, je za predvajanje pripravil Tomo Čonkaš iz Studia Mozaik. Za tehnično izvedbo pa je skrbel Dejan Tonkli iz Zavoda za kulturo Šoštanj.

JERNEJ HOZJAN

► Usnjarska kulturna dediščina na filmu

Še v istem tednu, 27.9.2012, so bili v MUS Šoštanj, prav tako v okviru prireditve dnevi evropske kulturne dediščine, na ogled filmi in posnetki na tematiko usnjarske industrije v Šoštanju, pod naslovom Usnjarska kulturna dediščina na filmu. Prireditev je bila namenjena obiskovalcem vseh starosti, v bodoče pa v naši ustanovi pričakujemo, da se bo podobnih prireditev udeležilo več mladih. Ogledali smo si filmsko gradivo, ki ga je ponovno prikazal filmski mojster Tomo Čonkaš iz studia Mozaik in sicer: Vonj usnja Kajetana Čopa in Toma Čonkaša, Požar v Tovarni usnja Šoštanj Franca Tesovnika, Šaleška dolina (izsek usnjarna), Franja Maška, naš novi naslov Titovo Velenje (izsek), delovni posnetki za film Šaleška dolina Toma Čonkaša in Milana Mariča, Rušitev dimnika TUŠ Josipa Košute in na koncu še Kip Janija Napotnika. Na tej prireditvi, ki

je potekala na svetovni dan turizma, pa je potekala tudi nagradna igra Studia Mozaik. Nagradna igra je potekala v obliki prepoznavanja starinskih orodij, kar je še dodatno popestrilo celotno dogajanje. Prireditev je povezoval Miran Aplinc, za tehnično izvedbo pa je skrbel Jernej Hozjan. Obisk je bil zelo dober, saj je bil prostor, namenjen takšnim dogodkom poln, obiskovalci pa so s svojimi komentarji in tudi debatami tudi sami aktivno sodelovali. Filmsko gradivo, ki so ga prispevali Arhiv Republike Slovenije, Muzej Velenje, Studio Mozaik, arhiv Termoelektrarne Šoštanj in posamezni avtorji, je za predvajanje pripravil Tomo Čonkaš iz Studia Mozaik. Za konec je treba poudariti še, da so bili dogodki, ki smo jih uspešno pripravili v MUS Šoštanj, predstavljeni tudi v uradni brošuri in uradni spletni strani tedna evropske kulturne dediščine.

JERNEJ HOZJAN

POZIV ZA ZBIRANJE STARIH FILMOV IN VIDEO ZAPISOV NA TEMO ŠOŠTANJA IN ŠALEŠKE DOLINE

Spoštovani meščani, občani in vsi, ki ste kakor koli povezani z našimi kraji, **vabljeni, da nam pomagate pri zbiranju starih filmskih zapisov o Šoštanju ali Šaleški dolini.**

Vsebina filma se mora nanašati na pretekle ali aktualne zanimive dogodke našega prostora. Film ali video je lahko v **kakršni koli obliki in tehniki**. Skupaj se bomo dogovorili, katere posnetke iz filma bi lahko imeli v muzeju, film oziroma video pa boste po digitalizaciji dobili nazaj. Kot sodelavec našega muzeja boste deležni posebnega priznanja.

S posnetki bomo dopolnjevali našo skupno domoznansko zbirko kot dragocenost, ki jo ohranjamo zase in naše zanamce ter ponovno pripravili tematske projekcije na šoštanjskih muzejskih filmskih večerih.

Rok oddaje:

Zbiranje je časovno neomejeno. Za pripravo muzejskih Poletnih filmskih večerov 2013 bodo prišli v obzir materiali, oddani **do 31. maja 2013.**

Veselimo se vašega sodelovanja in novih filmskih doživetij z vami.

Zbirno mesto: Muzej usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj

Informacije in kontakt:

Miran Aplinc: miran.aplinc@muzej-usnjarstva.si, 041 843 949 in Studio Mozaik, Tomo Čonkaš: video.mozaik@siol.net, 041 69 00 17.

POZIV ZA IZDELAVO AVTORSKEGA FILMA IN VIDEO ZAPISA NA TEMO ŠOŠTANJA IN ŠALEŠKE DOLINE

Spoštovani vsi, ki vas zanima in veseli filmska produkcija ter obvladate veščine snemanja in montaže, **vabljeni, da izdelate svoj avtorski film ali posnamete kratek video prispevek zanimive vsebine na temo Šoštanju ali Šaleške doline.**

AVTORSKI FILM je lahko **poljubnega žanra** – dokumentarni, igrani, eksperimentalni, animirani in **poljubne dolžine**.

VIDEO PRISPEVEK je z dolžino omejen na **največ 10 minut**. Za oba velja, da sta lahko posneta s **poljubno tehniko**.

Vaša izbrana avtorska dela bomo premierno prikazali na muzejskih filmskih večerih. S kopijami bomo ustvarjali dokumentarno filmsko zbirko našega muzeja, vi pa boste kot naš sodelavec deležni posebnega priznanja. Veselimo se vašega sodelovanja in novih filmskih doživetij z vami.

Rok oddaje:

Zbiranje je časovno neomejeno. Za pripravo muzejskih Poletnih filmskih večerov 2013 bodo prišli v obzir materiali, oddani **do 31. maja 2013.**

Informacije in kontakt:

Miran Aplinc: miran.aplinc@muzej-usnjarstva.si, 041 843 949 in Studio Mozaik, Tomo Čonkaš: video.mozaik@siol.net, 041 69 00 17.

➤ Goce Smilevski: **Sestra Sigmunda Freuda**

Pisana beseda je lahko čarobna in pretresljiva včasih pa je žal puhla, prazna in nedodelana. Takšne zgodbe hitro pozabim, roman pa, ki sem ga brala pred kratkim je name naredil res močan vtis. Delo je pretresljivo in močno, napisano je plastično – liki in kraji čarobno oživijo pred očmi bralca.

Sigmund Freud je eden od najbolj znanih osebnosti v zgodovini, toda manj vemo o njegovih sestrah. Dunaj, 1938. Nacistična Nemčija je okupirala Avstrijo, doktor Sigmund Freud pa je dobil dovoljenje, da sestavi seznam ljudi, ki bodo dobili izhodno vizo in z njim iz Avstrije odpotovali v London. On na seznam napiše svojega zdravnika in služkinje, družinskega psa ter svakinjo, vendar nobene od svojih sester. Štiri sestre Freud odpeljejo v koncentracijsko taborišče Terezín, njihov brat pa preživlja svoje zadnje dni v Londonu. V taborišču se ena od njih, Adolfine Freud, spominja svojega življenja in tako pred bralci oživi Dunaj druge polovice devetnajstega in prve polovice dvajsetega stoletja ter življenje Sigmunda Freuda in njegove družine.

Delo, ki raziše domače okolje in mladostna leta ene najbolj uglednih osebnosti v zgodovini znanosti, mora nujno vzbuditi pozornost. Bralca v prvoosebni tonu nagovori sestra Adolfine, ki je del življenja preživela v Gnezdú, bolnišnici za duševne bolezni, in s sestrskega vidika pojasnja bratove strokovne nazore, njegov odnos do religije. Navaja dogodke, ki so zaznamovali družino, ter Dunaj tistega časa, oriše pa tudi zgodovinske spremembe evropskih družb v odnosu do »norosti«.

Ker temelji na resnični zgodbi, nas skozi roman preganja glas freudove sestre Adolfine, nadarjene in občutljive ženske, »najboljše od mojih sester« (kot jo opiše Freud); ki je obtičala s svojo mamo v dunajskem stanovanju, ki se ni nikoli poročila, ki je prostovoljno odšla v norišnico Gnezdú – tja je sledila svoji prijateljici Klari Klimt. Adolfina je tudi ljubila...neizmerno, globoko. Iz te ljubezni se je rodilo trpljenje – njen ljubimec odkoraka v Donavo, potem ko mu Adolfina pove da bosta dobila otroka. Adolfina priča o genialnosti svojega brata in opisuje kulturni in umetniški sijaj Dunaja v začetku 20. stoletja, hrepeni po življenju, ki ga v tem času doseže le malo žensk. Proti koncu zgodbe odpotuje z bratom v Benetke, kot si je želela celo življenje.

V romanu se torej prepletajo biografije Sigmunda, Adolfine Freud in njunih sodobnikov – Gustava in Klare Klimt (ki sta tudi brat in sestra); pa ne samo njiju, delo osvetljuje zgodovinski odnos med ustvarjanjem in uničenjem...med odkritjem psihoanalize so ob Freudu živeli tudi drugi, ki so od njega finančno pa tudi čustveno odvisni. Kljub močni, bridki zgodbi Smilevski ne podleže patetki, Adolfine se ne smili sama sebi in nikogar ne krivi za svoje »nesrečo«. Ko izve da jih Sigmund na seznam ni napisal, je čutili ogorčenje in žalost, vendar Adolfine prav zaradi ljubezni in vdanosti bratu svojih občutkov ne ubesedi. Po bivanju v norišnici vdano skrbi za svojo ostarelo mater in zamere do nje počasi hlapijo...hrani se s spomini in sanjami o izgubljenih priložnostih...

"Odlično. . . Provokativen in bridki. . . Občutljiva upodobitev in dobro oblikovana zgodba ponuja oster vpogled v družinske dinamike Freud."
-Kirkus Reviews (ZDA)

Nekaj odlomkov za pokušino:

..."Odmaknil je moje prste s svoje rame.

"Lahko greš kamor hočeš: Vendar ne z menoj. Rojena si, da bi bila kamen, ob katerega se spotaknejo tisti, ki jim lažeš, da jih ljubiš. Ti ne moreš ljubiti, Tisti, ki zares ljubijo, s svojo bolečino ne obremenjujejo tistih, ki so nehali ljubiti. Ti pa samo prinašaš nesrečo. Sebi in tistim, ki jim lažeš, da jih ljubiš." Spet sem stegnila prste k njegovi rami, on pa jih je odrinil z roko, še preden sem se ga dotaknila, in dodal: "Nočem te videti nikoli več."

Zaželela sem si, da bi ga ranila. Zaželela sem si, da bi mu z nekaj besedami povzročila prav toliko bolečine, kolikor mi je je on povzročil tiste mesece. Rekla sem mu:

"Prav takšen lopov si, kakor tvoj oče. Ne tisti, ki te je vzgojil, temveč tisti lopov, ki je takoj, ko je izvedel, da te je spočel, pobegnil od tiste, v katere maternico je vrgel svoje seme. Prav takšen si, kakor tista, katere kri nosiš, in katera bi te, če te ne bi dala v posvojitve, zavrgla, da bi umrla na ulici, da ji ne bi bil napoti, ko so stranke legale med njene noge. Ne-koč si se spraševal: 'Kdo sem?' Zdaj poznaš odgovor. Ti si plod lopova in prostitutke. To si.'"(str. 134)

..."Leta so minevala, jaz pa nisem pozabila Rainerja; enako ste me bolega ljubezen in sovraštvo do njega. Velikokrat sem odšla do njegovega doma; če je bil dan, sem potrkala, če je bila tema, sem pogledala, ali je za zavesami luč; vendar je bilo tam pusto, kakor je pusto v meni. Čutila

sem, da me ljubezen in sovraštvo trgata na dva dela, oba sta me vodila v obup, saj sta imela kam pasti: kajti odsotna sem bila v življenju tistega, ki sta mu bila namenjena., on pa je bil zame bolj prisoten od mene same." (str. 136-137)

..."Vsi normalni ljudje so normalni na enak način, vsak nor človek, pa je nor na svoj način."...(str. 161)

..."Zakaj tistih, ki hočejo oditi, ne pustite domov?" je v prostoru, kjer smo pletli, Klara nekega popoldneva vprašala doktorja Goetheja.

"Zato, ker njihovo mesto ni tam, temveč tukaj, je odgovoril doktor Goethe.

"Kako pa veste, je njihovo mesto ni tam, temveč tukaj?"

"Zato, ker zakon določa, da mora biti nor zaščiten pred svojo norostjo in da morajo biti normalni zaščiteni pred norimi."

"Če ne prekršijo nobenega zakona, nočejo pa biti tukaj, imajo pravico biti svobodni," je rekla Klara. "Ali pa je sama norost kršenje zakona?"

"V sami norosti je skrit potencial, da bo storjeno dejanje v navzkrižju z zakonom."

"V vsakem človeškem bitju je skrit potencial, da stori dejanje v navzkrižju z zakonom. Zakaj torej ne spravite vsega človeškega rodu v zapore in norišnice?"

"Včasih pomislim, da je to, da ste ena od redkih, ki ni nikoli zahtevala, naj ji dovolimo oditi od tukaj, rezultat vašega uživanja v tem, da imate pripombe, da iščete napake. Napake so povsod. Morajo biti, ker niti en sistem ni popoln. Vendar pa je ta sistem skrbi za paciente z duševnimi boleznimi najboljši možni način."

"Ne. Svoboda je prvi pogoj za kakršnokoli skrb za koga. Velika večina pa se tukaj počuti kakor zaporniki."

"Razumeti morate, da se nori, ne glede na to, kje so počutijo kakor zaporniki - morda je prvi korak k norosti občutek, da je svet zapor, svet s svojimi zakonitostmi - ne mislim na družbene, temveč naravne - se doživlja kakor zapor, od tam pa morda izvirajo tudi ustvarjanja lastnih svetov, s svojimi zakonitostmi, vendar pa občutek ujetništva ostaja večer." Klobka volne se je skotalila iz naročja doktorja Goetheja in padla na tla. Vstal je, pobral klobko, spet sedel, in medtem ko je pletel naprej, nadaljeval: "Vam in vaši prijateljici," je rekel in pokazal name, "vama je lahko, vidve igrata polnorost, polnormalnost. Za vaju je tole, kar imenujete zapor, tole tukaj je za vaju osvoboditev iz zapora, ki sta ga čutili zunaj. To sem že takoj doumel. Vidve sta tukaj kakor na dolgih počitnicah, To je prekrasno, zares prekrasno: vaša brata plačujeta za vajino bivanje, vidve uživate v svobodi tega zapora, kakor imenujete našo bolnišnico, v nasprotju z nesvobodo, ki sta ju občutili zunaj, nesvobodo in prisilo, ki sta precej manjši od nesvobode in prisile, ki ju občutijo tisti, ki si zares bolni, vsekakor, ne pa globok razdor v sebi. Ja, vidve sta tukaj zares na dolgih počitnicah. In to spoštujem, spoštujem vajino izbiro, samo prosim vas, da tudi vi spoštujete moje delo in se ne vmešavate vanj," je rekel doktor Goethe in naprej pletel dolg črn šal. "... (str. 215-216)

..."Spomnila sem se, da je nekoč davno rekla, da so vsi normalni ljudje normalni na enak način, vsak nor človek pa je nor na svoj način. In pomislila sem, prav tako kot takrat, ko sem veliko let pred tem prvič vstopila v sobo za umiranje v Gnezdú, da so v umiranju vsi različni in vsi podobni: vsi izpustijo dušo z izdihovanjem, vendar vsak izdihuje na svoj način." (str. 262)

...”pozabila bom, da sta bili na začetku mojega življenja ljubezen in bolečina. Pozabila bom prvo bolečino. Pozabila bom tisto tiho kapljanje krvi iz skrite rane. Pozabila bom prvo bolečino in prve besede ki se jih spominjam Besede svoje matere. Bolje bi bilo če te ne bi rodila.

Pozabila bom da sem se rodila.

To sem ponavljala medtem ko sem čakala na smrt. Ponavljala sem da je

smrt samo pozaba in si ponavljaj kaj vse bom pozabila. Pozabila bom ”....

Še ne štiridesetletni makedonski pisatelj Goce Smilevski je za roman *Sestra Sigmunda Freuda* (2010) prejel nagrado Evropske unije za književnost, pred tem pa je njegov Pogovor s Spinozo (2002) prav tako dočakal prevod v številne jezike. Knjiga je izšla pri Cankarjevi založbi letos, s finančno podporo JAK RS.

➤ Boštjan Videmšek & Jure Eržen: **Vojna terorja: deset let po 11. septembru**

Datum 11. 9. ima že sam po sebi sicer več konotacij, toda Boštjana Videmška, Delovega novinarja in protivojnega poročevalca, v njegovi knjigi zanima tista o napadenem ameriškem imperiju, porušeni stolpih Svetovnega trgovinskega centra na Manhattnu, o šoku, ki je za vedno spremenil svet, in o lovu na ideologijo, ki je stala za njim. *Vojna proti terorizmu* je skovanka, ki je zaznamovala minulo desetletje in najprej radikalizirala jezik (ameriške) visoke politike. V praksi pa je pomenila invazijo na Afganistan, vojno v Iraku, razširitev ameriških vojaških operacij v Pakistan, pa seveda kratenje človekovih pravic, kršenje ženevskih konvencij, nastanek mreže novodobnih gulagov, vsesplošno paranojo in strah pred Drugim. In jasno – *vojna proti terorizmu*, ki se je vmes spremenila v vojno terorja, je še enkrat pokazala nedvoumno ignoranco, nepoznavanje zgodovine, kulturnih in religijskih kontekstov ter popolno zazrtost vase arogantne velesile.

Eržen se je z Videmškom, leta 2002 naključno znašel na Kosovu. Nista se poznala, vendar sta se hitro ujela. Po Erženovih besedah namreč isto zgodbo delata vsak na svoj način in si ob tem dopuščata veliko mero svobode. Njuna skupna točka je, da ju zanima usoda običajnih ljudi, civilistov, torej kako v vojni živijo npr. družine, otroci.

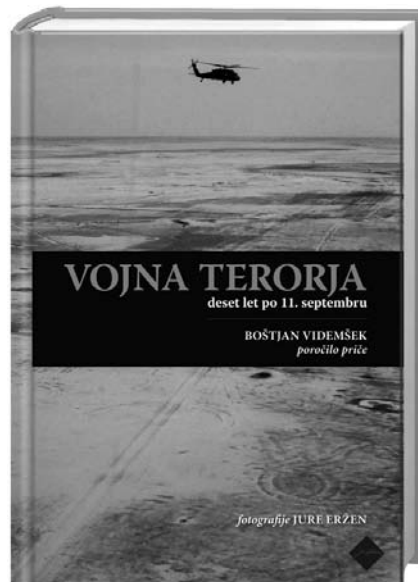
Za razliko od popotniških poročil je zanju značilno, da se infiltrirata v dogajanje, se vržeta ”na glavo v zgodbo”, ne gre pa za pustolovščine. Zgodbe so tako po njegovih besedah veliko bolj zanimive in običajno v takšni situacijah vedno napravita še kakšno dodatno, obrobno.

Videmškovi zapisi priče o vojni, ki je spremenila svet, so tudi pričevanja o pozabljenih konfliktih našega časa, ki so bili zaradi medijsko atraktivnih vojn v Afganistanu in Iraku še bolj brutalni. V Pakistanu...v Demokratični republiki Kongo...v Somaliji...v Sudanu. Videmšek je knjigo razdelil na pet obsežnejših poglavij. Njegova novinarska tehnika je zelo preprosta. Pogovarjati se s čim več ljudmi in biti čim bliže. Vsem vpletenim, kajti le tako lahko novinar in do sebe neizprosno pošten človek postane priča zgodovine.

»To je velik privilegij in izjemno odgovorna vloga. Priča je pravni termin. Kot novinar, kot priča si jemljem pravico obtoževati in celo obsojati. Zaradi tega sem imel na svoji profesionalni poti težave predvsem z ljudmi, ki svet opazujejo z varne razdalje,« je o vlogi priče, ki si jo je sam izbral, zapisal Videmšek.

Videmšek, ki je torej skupaj z Erženom v minulih letih poročal s številnih svetovnih kriznih žarišč, nas popelje prek pet poglavij vojne terorja: od Afganistana in Pakistana, Iraka (ta razdelka sta tudi najobsežnejša), do Konga, Somalije in Sudana. Pri tem ni nujno, da so dogodki enajstega septembra vselej neposredni sprožilec za določeno situacijo, ampak predstavljajo tudi širši kontekst, znotraj katerega se na novo vzpostavljajo režimi, državne meje, različni interesi ali pa same metode novinarskega dela. Videmška seveda najbolj zanimajo politični, geostrateški vidiki posledic newyorških terorističnih napadov, a se kljub temu ne izgublja v svetu visoke politike ali v jeziku mednarodne diplomacije, temveč je prvi vrsti poročevalec s terena, kjer pride v stik s številnimi sogovorniki (od ameriškega brigadnega generala do talibskega poveljnika). Prav ta razsežnost njegovega pisanja v kombinaciji z dobrim poznavanjem zgodovinskih, geografskih, lokalnih in verskih ozadij je bržkone najbolj dragocena; *vojna proti terorizmu* namreč za zahodno javnost, za prebivalstvo držav, ki v njej sodelujejo (tudi slovensko), praviloma ostaja preveč oddaljena in abstraktna ter zato priročen predmet manipulacij, izkrivljanj in skritih računov.

Kot že rečeno pa Videmšek vojne terorja nima zgolj za posledico napadov enajstega septembra, pač pa jo razume tudi kot niz krutih spopadov in vojn za naravne vire (za nafto, vodo, koltan ipd.), ki krojijo interese in agendo mednarodne politike. Geostrateški zemljevidi se tako izrazito spreminjajo in rišejo na novo, kot nova velika sila pa je pobudo seveda prevzela Kitajska. Pri vsem tem gre nemalokrat za pozabljene, bolj oddaljene konflikte; na primer za zgodbe otrok vojakov v razdejanji Demokratični republiki Kongo, nekoč belgijski koloniji, ali za naftne kupčije ob osamosvojitvi Južnega Sudana.

Bolj ko prepleti sodobnih globalnih geostrateških, političnih, ekonomskih in gospodarskih interesov postajajo kompleksni, bolj kompleksno je tudi samo novinarsko poročanje o njih. In bojišče vojne terorja, kot pokaže Videmšek, ni eno samo, ampak jih je več. Tako tudi samo vojskovanje postaja čedalje bolj razpršeno, tehnološko zahtevno, frontne črte težje določljive, prav tako identifikacija sovražnika, t. i. postranska škoda pa velika.

Delo je natančno, konsistentno napisano poročilo – z dragocenim vizualnim materialom – o ključnih globalnih dogodkih, ki so in še bodo zaznamovali in spremenili razumevanje sveta okoli nas. Pri tem pa bi se bilo narobe osredotočiti denimo zgolj na samovoljo svetovnih velesil, ki je ena rdečih niti te knjige. Predvsem je pomembno prepoznati tudi obrise svetov ograjenih zelenih con, svetov poceni, nezaščitenih delovne sile, svetov privatiziranega vojnega dobičkarstva, novodobne, neoliberalne ekonomije, ki še posebej v času vojne temelji na brutalnem izkoriščanju tako človeških življenj kot naravnih virov. Vse to je z bojišči vojne terorja usodno povezano, obenem pa govori tudi o naši prihodnosti.

V času, ko tradicionalni, tiskani mediji izgubljajo svoj vpliv, kredibilnost in bralstvo (še posebej med mlajšimi, bolj vizualno dojemljivimi generacijami), so se mnogi med njimi v strahu pred propadom zatekli k drugačnim ekonomskim, poslovnim in vsebinskim modelom. Mantra *more with less* je pomenila zatekanje k cenejšim, bolj kratkoročnim rešitvam, kot je na primer nenehno povzemanje agencijskih novic in sporočil za javnost, najemanje poceni delovne sile. Posledica vsega tega pa je pomanjkanje širine, slab jezik itd., skratka popolno nasprotje tistega, s čimer vsak resen medij privablja in vzgaja svoje bralce. V takih razmerah je potem po eni strani poročanje z vojnih žarišč luksuz, ki si ga veliko medijev sploh ne more privoščiti, po drugi strani pa tudi ta luksuz poganjajo številni nezaščiteni in slabo plačani delavci. Boštjan Videmšek seveda ni edini slovenski novinar, ki se je zadnja leta neposredno ukvarjal z dogajanjem na svetovnih kriznih žariščih, toda vseeno je še kako pomembno, da je bil tam in skupaj s kolegom Erženom videl in doživel stvari iz prve roke.

Služba vojnega dopisnika pa lahko pomeni tudi večjo pozornost javnosti, bivanje ega, ustvarjanje junaštev in kultov, ko sam poročevalec postane pomembnejši oziroma večji od tistega, o čemer poroča, in človek bi si mislil, da se lahko od tega prav dobro živi. Toda Vojna terorja ni iz tega filma in njena nepretencioznost je tista, ki šteje. V ospredju so protagonisti tragične in krute stvarnosti in ne novinar, priča, ki beleži dogajanje. Po vseh pričevanjih, po vseh mrtvecih, ki sta jih videla, si jih vtisnila v spomin in v fotografski aparat, sta Videmšek in Eržen ostala človeka, ki zato ker verjameta v resno novinarstvo, verjameta tudi v dobro.

➤ Razstavlja Štefka Kordeš

Topolšica, 14. september 2012 – Do 15. oktobra bodo v jedilnici in avli PV Centra starejših Zimzelen v Topolšici na ogled akrili **Štefke Kordeš**, članice Društva šaleških likovnikov (DŠL) iz Velenja. Odprtje razstave je bilo v četrtek, 13. septembra. Udeležili so se ga stanovalci ter precej slikarkinih kolegov iz društva.

Štefka Kordeš je po poklicu univ. dipl. ekonomistka, s slikanjem pa se je začela ukvarjati leta 1991, nekaj let pred upokojitvijo. Pravzaprav sta jo k temu spodbudila mož in sin. Ko je na njuno vprašanje, kaj bo počela v pokoju, odgovorila, da bo slikala, sta ji za rojstni dan podarila slikarski pribor ter jo vpisala v slikarski tečaj v vili Mayer v Šoštanj, ki ga je vodil akademski slikar Lojze Zavolovšek.

»Potem je vse steklo samo,« je **Štefka Kordeš** povedala v pogovoru ob odprtju razstave. »Spoznavala in preizkušala sem različne tehnike, motive, začela sodelovati v slikarskih kolonijah in slikanje je postalo moj najpomembnejši hobi. Z včlanitvijo v DŠL sem dobila veliko novih prijateljev in s tem je moje življenje dobilo nov smisel, vsebino, zadovoljstvo.« Povedala je še, da nikoli ni prepozno, da začnemo z novo aktivnostjo, da se učimo in naučimo novih spretnosti. To nam obogati življenje.

Najraje slika naravo in v naravi, ne boji se barv. Rada se udeležuje slikarskih delavnic in kolonij, saj ji je slikanje v družbi ljubše kot sami. Udeležila se je veliko skupinskih razstav, od leta 2000 pa je imela tudi več samostojnih razstav v podjetjih in ustanovah v Sloveniji.

Odprtje razstave so s petjem in igranjem lepo popestrili trije otroci Koželjnikove družine iz Topolšice: Krištof z igranjem na kitaro, Estera z igranjem na piščal ter Modest s petjem.

➤ Nastala je složna skupnost

V PV Centru starejših Zimzelen v Topolšici so 19. oktobra obeležili tretjo obletnico delovanja centra. Glasbeni program so soustvarili stanovalci in zaposleni. Predstavil se je pevski zbor stanovalcev Zimzelen in novoustanovljeni pevski zbor zaposlenih ter stanovalci s prebiranjem svojih pesmi in igranjem na kitaro in orglice. Prireditve so se udeležili tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih in podžupan Viki Drev ter predstavniki Term Topolšica in Bolnišnice Topolšica.

Zbrane je nagovorila **direktorica PV Zimzelen Andreja Štefan Bukovič**. Preletela je pretekla tri leta ustvarjanja nove ustanove in številne aktivnosti, ki danes potekajo v PV Zimzelen. Med drugim je dejala: »Naša zgodba se je začela pri družbeno odgovornem podjetju, ki ima čut za prihodnost, Premogovniku Velenje, ko je vodstvo sprejelo in udeležilo odločitev, da zgradi Center starejših Zimzelen. V njem so stanovalci dobili še en dom, nekateri sodelavci prvo zaposlitev, drugi možnost za ponovno zaposlitev, nekateri so sprejeli nov izziv.

Vesela sem, da smo v hiši oblikovali kulturo pogovarjanja, da izrazimo ideje ter da se tudi stanovalci aktivno vključujejo s svojimi predlogi. Nastala je skupnost, kjer je velikokrat prijetno, včasih težko, nikoli povsem po moje ali po vaše, pa vendar složno.«

Župan Darko Menih je izrazil zadovoljstvo z uspešnim delovanjem PV Zimzelen ter poudaril njegovo odprtost za različne ideje in dobro sodelovanje s krajem.

PV Center starejših Zimzelen je v skladu s konceptom dolgoročnega razvoja Občine Šoštanj ustanovil Premogovnik Velenje in je danes ena od njegovih hčerinskih družb v 100-odstotni lasti. Za delovanje je pridobil koncesijo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V domu

je 157 postelj v eno- in dvoposteljnih sobah. Imajo varovano enoto za osebe z demenco.

V letu 2012 beležijo 92-odstotno zasedenost zmogljivosti. 5 odstotkov prostih postelj namenjajo za začasne namestitve starejših za čas rehabilitacije ali ob odsotnosti sorodnikov. Po treh letih delovanja se predvsem usmerjajo v razvijanje socialnih programov za stanovalce, svoje storitve pa želijo obogatiti tudi s pridobitvijo koncesije za izvajanje pomoči na domu.

➤ Ustvarjalne delavnice

Ljudje smo zakladnice najrazličnejših znanj, spretnosti, tako tistih, zaradi katerih smo uspešni na poklicni poti, kot takšnih, ki jih negujemo in bogatimo za svoje lastno zadovoljstvo. In bolj ko znanje delimo, več ga imamo. Takšno razmišljanje je bilo med drugim vodilo PV Centra starejših Zimzelen pri odločitvi o organizaciji različnih delavnic učenja ročnih spretnosti, ustvarjanja porabnih izdelkov in razdeljevanja znanja. Poimenovali so jih krožki Socvetje. Krožki potekajo v prostorih centra, za njihovo izvedbo pa skrbijo prostovoljci. Pester nabor krožkov udeležencem omogoča, da se preizkusijo v najrazličnejših ročnih spretnostih – v peki kruha, polstenju, kvačkanju, pletenju košar, aranžiranju cvetja, izdelavi nakita iz žice, pripravi kozmetične kreme, zeliščarstvu, izdelovanju rož iz papirja in drugim.

V PV Centru starejših Zimzelen vse od ustanovitve leta 2009 razvijajo programe za kulturno in družabno življenje stanovalcev. S številnimi aktivnostmi spodbujajo kreativnost stanovalcev in motiviranost za čim daljšo lastno oskrbo, skrbijo za njihovo sprostitev, ohranjanje stikov z okolico ter zadovoljevanje duhovnih in kulturnih potreb. V ta namen pripravljajo različne dogodke in aktivnosti, kot so predavanja, praznovanja, prireditve, pikniki, izleti in drugo.

Reportaža

➤ Pohod po obrobju Belih vod

V soboto, 6. oktobra 2012 ob 8. uri zjutraj smo se zbrali na našem lepem prenovljenem igrišču v Belih vodah z namenom, da ob prazniku občine Šoštanj prehodimo del obrobja Belih vod, bolj natančno tretjo tretjino. Zbralo se nas je kar lepo število, vsi pa smo imeli isto željo – združiti prijetno s koristnim. Obetal se nam je lep, topel in sončen dan, verjetno eden zadnjih v tem letu. Po obveznem borovničevem pozdravu smo počasi napolnili nahrbtnike z »gorivom« in se odpravili po kratkem, a strmem hribčku do prve postojanke - domačije BELOVOŠEK. Ker smo že toliko prehodili, smo si seveda zaslužili okrepčilo in kot je pri Belovoških v navadi, so nas že čakali, seveda ne s praznimi rokami. Spotoma smo pobrali še dva člana in se počasi psihično pripravljali na resni vzpon na BELOVOŠKI VRH. Čez pašnik smo se povzpeli v gozd in po dolgi, strmi gozdni cesti grizli kolena proti vrhu. Čeprav Belovoški vrh ni kakšna visoka planina, te pošteno upeha in premoči. Ko smo dosegli greben, smo nadaljevali pot proti lovski koči. Nekateri so višek svoje energije porabili tudi za iskanje gob in bili pri tem kar uspešni. Pot proti lovski koči nas je vodila preko prekrasnega travnika, obsijanega z jutranjim soncem in pogledom na Sveti križ. Ob takšni lepoti se človek mora malo ustaviti in si vzeti čas za kratko okrepčilo in občudovanje narave. Po gozdni cesti smo nadaljevali pot do LOVSKE KOČE, kjer so se nam priključili še preostali člani, tako, da je bila ekipa zdaj končno kompletna. Seveda smo bili tudi tukaj deležni prijetne dobrodošlice – cedila se je medica. Dobra je za zdravje, zato je bilo skoraj nujno, da jo malo srknemo, saj bi se v nasprotnem primeru lahko še prehladili. Jože Mazej že ve kako in kaj se tej stvari streže. Od tu naprej pa nas je čakala pot po cesti do Slemen. Nekateri člani so jo ubrali po svoje in dogovorili smo se, da se ponovno združimo pri Studenšku. Večina pa nas je strumno odkorakala proti domu na Slemenu. Pot po cesti sicer ni kaj posebnega, a ker ni bilo veliko prometa, je bila čisto prijetna. Najbolj zagnani gobarji so se zaganjali v hrib kot gorske koze, a se jim je trud izplačal, večerja je bila nabrana. Po krajšem sprehodu, polnem smeha, smo osvojili SLEME. Neverjetno veliko ljudi je posedalo pred domom, avtobus s pohodniki iz Osijeka in pa cela skupina motoristov, poleg tega pa še naša ekipa. Na hitro smo nekaj malega pojedli in se okrepčali, poskrbeli tudi za naše štirinožne prijatelje – Chuck-a Norrisa (ja, tudi on je bil z nami), Mišo in Ari-ja, da so se osvežili in malo zarenčali eden na drugega. Potem pa je padla komanda, da gremo naprej, saj je bil daljši postanek predviden na Studenšku, ne pa na Slemenu. No, pa gremo naprej, od sedaj naprej je pot namreč vodila po hribu navzdol, čez KRIVO BREZO proti STUDENŠKU. Veselo smo stekli po hribčku, mimo nekaj prav pristrčnih lesenih vikendov, v želji,

da čimprej pridemo do predvidenega daljšega postanka na klopah pod lipo, kot je obljubljal Stani. Za to se pa že splača še malo stisniti zobe. Gozdna pot nas je vodila malo levo, malo desno, gor in dol, preko potočkov, tudi nekaj podrtih dreves smo preskočili, čez nekaj časa pa smo se znašli na »avtocesti«, kot smo jo poimenovali. Prečkali smo jo in se odpravili naprej po lepi, s travo posejani poti, obrasli z mnogimi brezami, ki so dajale prijetno senco. Pot je vodila navzdol, nekaj časa tudi po »bob stezi«, kar je bilo sicer prijetno, a nekje zadaj v možganih si vedel, da bo slej ko prej morala iti spet navzgor. Pa nič zato, saj se bomo vmes lepo okrepčali in odpočili. In smo se res!! Prispeli smo do STUDENŠEKA, kjer nas je dočakal Ivan Stropnik, ki je pridno sekal drva ob vhodu v njegov raj. Ekipa je bila spet združena. Ko smo prispeli do vikenda, pa je vzelo sapo. Težko je opisati z besedami, kar je ponujal ta pogled. Lesena hiška, kot v pravljici Janko in Metka, popolna zelenica, pod mogočno lipo pa lesene klopi, ki so kar vabile k počitku. Na to se je splačalo počakati. Človek najraje sploh ne bi več odšel. Ivč nas je pogostil, da smo sigurno dobili nazaj vse kalorije, ki smo jih pokurili pred tem. Vendar je bila košara z dobrotami, ki jih je spekla njegova žena posebej za nas, tako dišeča, lepa na pogled, da bi še tako zagriženi »hujšar« prekinil dieto. Slastne so bile pa tako, da je tisti mali raj sredi gozda postal resnična pravljica Janko in Metka s hišico iz slaščic. Košara je bila v trenutku prazna.

Vendar vsega lepega in slastnega mora biti enkrat konec, morali smo naprej. Čakal nas je še lep kos poti, najprej sicer še malo navzdol, potem pa do igrišča spet v hrib. Po ozki gozdni potki smo se spuščali v graben proti KLOŠAM. Spet so nas pričakali prijazni domačini in nas pogostili z moštom. Ogledali smo si ribe, malo spočili in počasi začeli zadnji del naše poti – vzpon čez NAPAČKO PLANINO proti IGRIŠČU. Pot čez Napačko planino je ozka, strma in na debelo postlana z odpadli listjem, zato je bila potrebna previdnost pri hoji, da se ne bi zgodila kakšna nepotrebna nesreča. Počasi smo jo le premagali in se povzpeli še zadnji kos proti našemu domačemu igrišču, ki smo ga verjetno vsi spet veselo pozdravili. Na kratko smo se osvežili in se okrepčali z dišečim golažem in svežim kruhom. Kako se je prilegel. Po tako okusnem kosilu smo še malo posedeli, se šalili in pogovarjali, potem pa smo nekateri bolj utrujeni drugi pa manj, odšli vsak po svojih opravkih.

Vsi pa smo imeli v mislih isto stvar: Preživeli smo čudovit, sončen dan v prijetni družbi in želimo si, da bi bilo takšnih tudi v prihodnje čim več. Z veseljem se jih bomo udeležili.

Na tem mestu bi se želeli zahvaliti vsem, ki so nas na poti tako pristrčno sprejeli in nas pogostili :

- domačija Belovošek
- Jože Mazej
- Ivan Stropnik
- Marija Koželjnik

KULTURNO ŠPORTNO DRUŠTVO VULKAN BELE VODE, BARBARA PETERNEL

Vspomin

► Osrednja občinska komemoracija

Občina Šoštanj in Krajevna organizacija Zveze združenj borcev NOB Šoštanj sta v petek pred praznikom pripravili osrednjo občinsko komemoracijo v počastitev dneva spomina na mrtve.

Kot vsako leto je slovesnost potekala pred osrednjim spomenikom žrtev NOB na Trgu svobode v Šoštanju. Osrednji govornik na prireditvi je bil župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS **Darko Menih**, ki je med drugim povedal: »Prvi november ni dan kot vsak dan in to ni mesec kot vsak mesec. To je mesec, ko se s posebnim občutkom v naših srcih spominjamo preminulih sorodnikov, prijateljev in trpečih v vojnah. Ta spomin je dejanje civilizacije, je izraz najglobljega spoštovanja, ki naj bi v človeku presegel vsa ločevanja na življenjske poglede, ideje in moralne drže. Življenje je vedno bilo polno vere in upanja.

Tudi tisti, ki so umrli v času NOB in vojne za Slovenijo, da danes lahko živimo polno življenje človeka, naroda v lastni državi, so umirali s to vero in s tem upanjem. Na to ne smemo nikoli pozabiti.«

Župan je še dodal, da so na območju občine Šoštanj mnoga obeležja v poklon temu spominu, občina pa ta obeležja skrbno vzdržuje.

Zbrane je nagovorila tudi Mojca Čebul, predstavnica Krajevne organizacije Zveze združenj borcev NOB Šoštanj, člani borčevske organizacije pa so k spomeniku položili cvetje.

Za kulturni program so poskrbeli učenci Osnovne šole Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj, zaigrali pa so tudi člani Pihalnega orkestra Zarja.

Komemoracijo so pripravili tudi v Topolšici pred spominsko sobo.

TJAŠA REHAR

► Deveti memorial Matjaža Natka

S finalno tekmo, se je končal 9. Memorial Matjaža Natka. V zelo razburljivi finalni tekmi se je o zmagi odločalo v zadnjihdevetih minutah tekme. Z malce sreče, a povsem zaslužen, je lovoriko osvojila domača Elektra Šoštanj. V tekmi za tretje mesto je Rogaška Crystal z dobrim drugim polčasom premagala Hopse iz Polzele.

Na tekmi za 1. mesto na 9. Natkovem memorialu se je domača Elektra pomerila z ekipo Tajfun. V ponovitvi lanskoletnega finala smo gledali borbenoin dinamično košarko. Prvo četrtino je dobila domača ekipa, ki je z izjemno obrambo in s hitrimi protinapadi prevladovala na igrišču (delni rezultat 16:0). V drugi četrtini so se igralci Tajfuna zbrali in pokazali malo boljšo igro ter znižali razliko na samo 5 točk, kar je obetalo zanimiv drugi polčas.

V tretji četrtini igra obeh ekip ni bila najlepša. Čvrsti obrambi, veliko borbenosti in taktičnih zamisli tako enih kot drugih, ki pa niso bistveno spremenile poteka dogajanja na igrišču, saj je Elektra uspela zadržati majhno prednost pred zadnjo četrtino. Obe ekipi sta v zadnjo četrtino stopili z veliko željo po zmagi. Tri minute pred koncem je bil rezultat skoraj poravnan (57:56 za Elektro) in obetala se je razburljiva končnica. V igri prekrškov in izvajanja prostih metov je veliko zbranost pokazala domača ekipa (izkazal se je domači kapetan Julevič), ki se je tako uspela maščevati ekipi iz Šentjurja za poraz v lanskoletnem finalu memoriala.

Po končanem finalnem dvoboju je sledila še zaključna slovesnost in podelitev pokalov. Pokale sta podeljevala predsednik KK Elektra, g. Marko Štrigl in župan občine Šoštanj g. Darko Menih. Za najboljšega strelca turnirja je bil proglašen Milivoje Mijović iz ekipe Rogaška Crystal (36 točk na dveh tekmah) in za najboljšega igralca turnirja kapetan Elektro, Mensud Julevič.

SINI

Reportaža

➤ S polno paro iz poletja v jesen

Turistično društvo Skorno nekoliko počiva le v mesecu juliju, nato pa že s polno paro izpolnjuje letni delovni plan dalje.

V avgustu smo letos na vrhu Skorna postavili oglasni kozolček. Sicer vsa dela na kozolčku še niso zaključena, namreč kozolec ne bo opremljen le z oglasno desko temveč bo nanj pripeta še topografska karta našega kraja z označenimi turističnimi znamenitostmi.

Letos prvič smo v avgustu za naše najmlajše člane organizirali 1. otroški živ žav. Otroci so se vsi popoldne zabavali ob različnih ustvarjalnih delavnicah, za zaključek pa so si na velikem platnu ogledali še risanko.

Avgust smo zaključili s piknikom ter športno družabnimi igrami za vse člane.

September vedno pričnemo s tradicionalno tekmo v malem nogometu med poročenimi in neporočenimi fanti in dekleti. Letos smo prvič tekmovali tudi v odbojki. In zmagovalci smo bili prav vsi. Namreč v nogometu so bili boljši neporočeni fantje in dekleta, pri odbojki pa so prepričljivo zmagali poročeni moške in žene.

Že čez teden dni smo najbolj zavzeti pohodniki našega društva osvojili vrh Begunjščice, ki je od nas zahtevala kar celih osem ur hoje.

Naše društvo je v septembru zelo uspešno sodelovalo tudi na Mihaelovem sejmu v Šoštanju, katerega organizira TZ Občine Šoštanj. Pekli smo palačinke, obiskovalci so pokušali dobrote iz medu Klemna Mikeka, raznovrstne domače sire Jožeta Podvratnika, odlični domači kruh Vere Pirečnik in še in še.

Oktober pa smo pričeli s tradicionalnim ličkanjem koruze na domačiji Madlešnik. Seveda smo tudi letos hkrati izvedli še tekmovanje v največjih in najlepših domačih pridelkih. Ker pa smo letos prvič v našem kraju izvedli še tekmovanje v najlepše urejenem balkonu, smo ta večer zmagovalcem podelili še nagrade.

Oktober smo zaključili z izletom v neznano. Letos smo se podali na Dolenjsko, kjer nas je poleg cvička prepričala še čudovita Kostanjeviška jama, Kostanjeviški samostan in Hidroelektrarna Krško.

Pred vrati pa je že zima, toda to ne pomeni, da bo naše društvo počivalo. Poleg delovne akcije pri spomenikih NOB-ja, miklavževanja, raznašanja koledarjev društva in še drugih manjših del, se vsekakor najbolj pripravljamo na naše ŽIVE JASLICE, ki bodo tako kot vsako leto, 27. decembra pri cerkvi sv. Antona v Skornem, zbor društva pa že pridno vadi za 2. BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT, ki ga bomo izvedli 28. decembra v Domu krajanov Skorno – Florjan.

Dela nam ne primanjkuje. A kar je še bolj pomembno, nikakor nam ne primanjkuje dobre volje in motivacije. Torej gremo s polno paro tudi v zimo in čez zimo. Predsednik društva Matej Skornšek pa pravi, da je sicer včasih že kar preveč vsega, a ker se vsi člani odlično razumemo in vsak opravi nekaj dela, ni težko najti dobro voljo in jo izkoristiti za koristno.

MAŠA STROPNIK, FOTO: ARHIV TD SKORNO

Šport in rekreacija

► Državna prvakinja v kegljanju

Z Marico sva se že kar nekaj časa dogovarjali, da opraviva športni intervju, tako kot še v času njenega in mojega službovanja, ko sva še obe delali v istem podjetju. Ona kot skladiščni knjigovodja, jaz komunikator. Danes obe upokojeni, in seveda še obe aktivni, sva se dogovorili, da opravim z njo razgovor pri njej doma, saj je Marica še danes pri štiriinšestdesetih letih še vedno zelo aktivna športnica. In pri njej doma ima celo zbirko priznanj, plaket, diplom, medalj. Skozi vsa ta leta njenega rekreativnega tekmovanja v odbojki, tenisu, teku, namiznem tenisu, balinanju, pikadu in v kegljanju, se jih je nabralo krepko čez sto. Kljub vsem dosežkom je Marica skromna ženska, predana domu, družini in seveda športu, športu že skoraj vse njeno življenje.

Kako dolgo se že ukvarjate s športom?

S športom se ukvarjam že od rane mladosti. Že leta 1963 sem kot šoštanjska osnovnošolka osvojila prvo mesto v krosu in od takrat naprej sem kot rekreativka prejela razna priznanja, vse do takrat, ko sem šla delat v trgovino kot prodajalka v Borovo v Velenje, pa še takrat sem se nekaj let do prihoda v Termoelektrarno Šoštanj, vozila štirikrat na dan s kolesom iz Gaberka v Velenje in nazaj. Tudi to je bila rekreacija.

V Termoelektrarni Šoštanj so se v tistih letih veliko ukvarjali s športom, in to je bila za vas prava delovna organizacija. Se morda spomnite, kdaj in kje ste osvojili prvi pokal, priznanje ali nagrado v kegljanju, oziroma, kje ste prvič osvojili prvo mesto v kegljanju?

Ko sem prišla delat v TEŠ, so me hitro opazili in povabili k sodelovanju. Takoj sem se vklopila, začela trenirati odbojko, namizni tenis, tek in kegljanje. To je bilo davnega leta 1984. V TEŠ-u sem bila kar nekajkrat tudi športnica leta. Udeleževala sem se različnih športnih tekmovanj, srečanj in turnirjev. Tako sem hodila, no bilo nas je več, na športna srečanja v Avstrijo, Nemčijo in Madžarsko. In leta 1999 sem v Nemčiji osvojila prvo mesto v kegljanju in že kot upokojena leta 2003 na Madžarskem prav tako prvo mesto.

Teh prvih mest je bilo v vašem življenju kar veliko. So bila tudi druga in tretja...Kot smo omenili, ste bili v podjetju tudi športnica leta. Kaj vse je bilo potrebno storiti, da ste si prislužili ta laskavi naslov?

Da, bila so tudi druga in tretja mesta. Vsakega mesta posebej sem bila zelo vesela. Da pa sem bila počaščena s športnico leta, sem bila vseskozi članica športnega društva, se skozi vse leto udeleževala tekmovanj v različnih panogah od odbojke, tenisa kegljanja, pikada, teka, troboja..., sodelovala na raznih elektro igrah in seveda bila pri tem uspešna. Zato sem bila nagrajena in postala športnica leta.

Katero priznanje je v vaših aktivnih letih ukvarjanja s kegljanjem najvišje doslej?

Pri kegljanju mi zelo veliko pomeni ekipa v kateri tekmujem, in to je ženski kegljaški klub Šoštanj. Nastopamo v 1.B slovenski ligi, treniramo dvakrat tedensko in hodimo na tekme. Je pa doslej najvišje priznanje in uspeh v kegljanju ta, da sem na državnem veteranskem tekmovanju v moji kategoriji osvojila naslov državne prvakinja za leto 2010, 2011 in 2012.

Takoj po upokojitvi ste se vključili v Klub upokojencev Gorenja. In kot ste nekoč že omenili, vam je bilo težko, da niste mogli zastopati upokojencev Termoelektrarne Šoštanj, saj tam še danes nimajo društva upokojencev.

Žal je temu tako. Ker je mož, tudi velik rekreativec in je bil zaposlen v Gorenju, mi je predlagal vključitev v Klub upokojencev Gorenja, ki je zelo organizirano in še bolj aktivno. V njem se počutim odlično, v njem sodelujem in zanj seveda tekmujem.

Velik uspeh ste dosegli pred kratkim, saj ste v začetku meseca oktobra 2012 v Postojni na državnem tekmovanju upokojencev postali državna prvakinja v kegljanju za upokojence.

Res je. 2. oktobra 2012 je bilo v kegljanju v Postojni državno tekmovanje upokojencev. Da sem postala državna prvakinja, sem bila presrečna, mislim pa, da tudi predstavniki Kluba upokojencev Gorenja. Sem pa vesela tudi letos osvojenega drugega mesta v Srbiji, ko sem se udeležila veteranskega mednarodnega turnirja.

Gotovo bi lahko napisali še kakšno stran, da bi zajeli vsa osvojena priznanja, predvsem prvega, pa tudi drugega in tretjega mesta Marice Ložić, domačinke, rojene iz Gaberka pri Šoštanju. Njena družina je rekreativna, športna. Mož se že dolga leta ukvarja s športom, saj je bil uspešen pri maratonu, kolesarjenju, triatlonu. V tem duhu pa ne zaostajata niti hči in sin, še bolj pa seveda vnuki, pri čemer za Marico gotovo ne bo zaostajala vnukinja, ki je pri enajstih že osvojila prvo mesto v krosu. Za vse dosežke se Marici Ložić iskreno zahvaljujemo in smo lahko ponosni, da imamo v naših vrstah tako uspešno rekreativko Šaleške doline, ki bo na rekreativni sceni ostala še tako dolgo, dokler bo za to sposobna. »Niso pomembna leta, pomembno je kako dolgo lahko sodeluješ in tekmuješ«, je najin pogovor zaključila uspešna dolgoletna športnica. Pa še res je.

IRENA SEME

Fotoreportaža

► Podelitev priznanj naj športnikom Občine Šoštanj za leto 2011

V četrtek 20. 9. je potekala slavnostna podelitev priznanj najboljšim športnikom v Občini Šoštanj za leto 2011. Prireditelj je bila popestrjena z glasbenim programom oz nastopom skupine Free Guns, plesnimi točkami plesalk osnovne šole Lare Goršek in Lare Krneža in nastopom vijolinista Boruta Ringa. Delček svojih bogatih športnih spominov je z nami delil legenda šoštanjskega športa, g. Bogdan Železnik. Priznanja so dobili OK Šoštanj Topolšica, Aljaž Osterc, Jan Rizman, Kadeti KK Elektre, Žiga Zagorc, Šaleški bridge klub in Teja Podgoršek. FOTO: SINI

Fotoreportaža **Občinska
praznovanja 2012**
FOTO: TJAŠA REHAR

